

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi jakolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tarkistettaviksi lähinnä eräitä maanmittaustoimituksissa noudatettavia menettelytapoja koskevia jakolain säännöksiä. Maanmittaustoimituksista tiedottamista koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että toimituksista olisi yleensä aina ilmoitettava kirjallisesti asianosaisille. Määräalan siirtäminen tilasta toiseen lohkomistoimituksessa ehdotetaan mahdollistettavaksi. Virheenoikaisumenettelyä koskevat säännökset ehdotetaan

selvennettäviksi ja eräät toimituskustannuksia koskevat säännökset tarkistettaviksi. Maarekisteriä koskevia säännöksiä tarkistetaan lähinnä yleisten teiden rekisteröinnin osalta. Lisäksi ehdotuksessa on eräitä muita merkitykseltään vähäisehköjä toimitusmenettelyä koskevia muutoksia.

Muutokset on tarkoitus saattaa voimaan heti ehdotetun lain tultua hyväksytyksi.

YLEISPERUSTELUT

Voimassa oleva jakolaki (604/51) on annettu 14 päivänä joulukuuta 1951. Laki on näin ollen jo yli 30 vuotta vanha. Sen säätämisen jälkeen yhteiskunta on monessa suhteessa muuttunut. Tämän johdosta jakolain eräät säännökset ovat muodostuneet vanhentuneiksi ja nykyolojen kannalta epätarkoituksenmukaisiksi.

Jakolakiin on varsinkin 1970-luvulla tehty useita muutoksia, joilla on pyritty saattamaan laki vastaamaan nykyajan tarpeita. Merkittävimmät muutokset tehtiin vuosina 1972 ja 1975. Ensiksi mainittu muutos aiheutui pääosin maanmittaushallituksen organisaatiomuutoksesta kun taas jälkimmäinen muutos kohdistui varsin useisiin lain yksityiskohtiin ja

merkitsi lukuisia parannuksia lain aineelliseen sisältöön.

Tehtyjen muutosten avulla ei kuitenkaan ole poistettu kaikkia sellaisia jakolain puutteita, joita lakiin on yhteiskunnassa tapahtuneen kehityksen vuoksi jäänyt. Tällaisia puutteita on lähinnä toimitusmenettelyssä ja virheenoikaisumenettelyssä. Esityksen pääasiallisena tarkoituksena onkin maanmittaustoimituksissa noudatettavan menettelyn tehostaminen ja yksinkertaistaminen sekä eräiden muiden lähinnä teknisluontoisten parannusten tekeminen.

Voimassa olevan lain mukaan määräala, joka haluttaisiin liittää toiseen tilaan, on ensin

muodostettava itsenäiseksi tilaksi, minkä jälkeen määräalasta muodostettu tila voidaan yhdistää toiseen tilaan tilojen yhdistämistä koskevien säännösten mukaisesti. Tällainen menettely on kuitenkin tarpeettoman monimutkainen, minkä vuoksi esityksessä ehdotetaan, että määräraha voitaisiin siirtää tilaan jo lohkomistoimituksessa.

Maanmittaustoimituksen teknisessä suorittamisessa syntyneen virheen oikaisemista tarkoitettavaa menettelyä koskevat säännökset ovat käytännössä osoittautuneet varsin tulkinnanvaraisiksi ja osittain epätarkoituksenmukaisiksi. Esityksessä ehdotetaan, että tällaiset virheet oikaistaisiin joko maanmittauskonttorin päätöksellä tai maanmittauskonttorin määräämässä toimituksessa.

Edelleen esityksessä ehdotetaan maanmittaustoimituksen alkukokouksen tiedotusmenettelyä tehostettavaksi siten, että pääsääntöiseksi tie-

dottamistavaksi tulisi kirjeen lähettäminen asianosaisille. Hallinnon rationalisointiin ja rekisterilaitoksen selvyyteen pyritään ehdotuksella, jonka mukaan yleinen tie rekisteröitäisiin omaksi yksikökseen riippumatta sen eri osien syntytavasta. Samoin perustein ehdotetaan, että pakkolunastusyksiköitä voitaisiin yhdistää. Rationalisointiin tähtäävät myös ehdotukset eräiden alitussäännösten kumoamisesta sekä ratkaisuvallan siirtämisestä eräissä tapauksissa piiri- ja paikallistason viranomaisille.

Kaiken kaikkiaan esitykseen sisältyvien muutosten tarkoituksena on maanmittaustoimituksien yksinkertaistaminen ja tehostaminen. Esitys ei sen sijaan sisällä merkittäviä muutoksia jakolakiin.

Esityksen toteuttaminen ei myöskään edellytä organisaatiomuutoksia eikä aiheuta tarvetta maanmittaushallituksen käytössä olevien määrärahojen lisäämiseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

50 §. Pykälän 1 momentin mukaan toimitusmiehet voivat kutsua määrättyjen kysymysten käsittelyssä avustamaan asiantuntijoita. Asiantuntijan kutumisesta ja hänelle maksettavan palkkion perusteista on päätettävä toimituskokouksessa. Jos asianosainen ei hyväksy tällaista päätöstä, on toimitusinsinöörin alistettava asia maanmittaushallituksen ratkaistavaksi. Alistusmenettelyä ei kuitenkaan asian merkitys huomioon ottaen voida pitää tarkoituksenmukaisena. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälän 2 momentista poistettavaksi alistusta koskeva maininta.

Uusjaossa toimitusmiehet tarvitsevat jyvitys- sekä jakoehdotuksen ja tilin tekemistä varten usein laajoja erityistä asiantuntemusta vaativia selvityksiä, esimerkiksi viljavuustutkimuksia ja metsänarviointeja. Näitä selvityksiä ei useinkaan voida hankkia pykälän 1 momentissa tarkoitettuja asiantuntijoita hyväksi käyttäen. Tämän vuoksi selvitysten hankkimisessa tulisi voida käyttää apuna alan virastoja ja laitoksia sekä järjestöjä, kuten piirimet-

sälautakuntia ja maatalouskeskuksia. Tämän mahdollistava säännös ehdotetaan otettavaksi pykälän 2 momenttiin.

62 §. Kun toimitus tarkastuksen perusteella palautetaan toimitusinsinööreille korjattavaksi, määrätään samalla, miltä osin se on käsiteltävä uudelleen toimituspaikalla. Useimmiten uusi käsittely koskee vain osaa toimituksesta ja osaa sen asianosaisista. Nykyisin toimituksen uudesta käsittelystä toimituspaikalla on tiedotettava kuten alkukokouksesta. Tämän johdosta uuteen käsittelyyn kuuluvaan toimituskoukseen on kutsuttava kaikki asianosaiset, jolloin kutsu on lähetettävä sellaisellekin asianosaiselle, jota uusi käsittely ei lainkaan koske. Kun tällainen menettely on asian käsittelyn ja asianosaisten kannalta tarpeeton, ehdotetaan pykälään lisättäväksi 3 momentti, jonka mukaan uudesta käsittelystä tiedotetaan vain niille asianosaisille, joiden oikeuksia tai velvollisuuksia uusi käsittely koskee.

70 §. Voimassa olevan lain mukaan toimituksen alkukokouksesta on aina tiedotettava kuulutuksella kunnan ilmoitustaululla ja yhdes-
sä tai kahdessa paikkakunnalla leviävässä sano-

malehdessä. Lisäksi on hakijalle sekä sellaiselle toisesta kunnasta olevalle asianosaiselle, jonka asuinpaikka on asiakirjoissa mainittu tai muutoin tunnettu, tiedotettava toimituksesta erityisellä kutsukirjeellä.

Pakollisen sanomalehtikuulutuksen vuoksi on nykyisen lain mukainen tiedottaminen varsinkin pienehköjen toimitusten osalta tarpeettoman kallis menettely. Tiedottaminen kunnan ilmoitustaululla julkaistavalla kuulutuksella on puolestaan tehontonta. Toimituksesta tiedottaminen asianosaisille lähetettävällä kirjeellä sen sijaan on yleensä varsin halpa ja selvästi muita tehokkaampi tiedottamistapa.

Esityksessä ehdotetaan, että toimituksen alkukokouksesta on tiedotettava asianosaisille lähetettävällä kutsukirjeellä. Mikäli kaikille asianosaisille lähetetään kutsukirje, muodostuvat muut tiedottamistavat tarpeettomiksi.

Käytännössä esiintyy kuitenkin tapauksia, joissa joidenkin asianosaisten tai heidän osoitteidensa selvittäminen on varsin työlästä. Kun tällainen selvittely ei saisi kohtuuttamasti viivästyttää toimituksen aloittamista, ehdotetaan säädettäväksi, että toimituksen alkukokouksesta tällaisten asianosaisten osalta tiedotetaan sanomalehtikuulutuksella.

Kun toimitus koskee yhteistä aluetta tai sellaista kiinteistöä, jolla on useita omistajia, olisi kutsukirje lähetettävä kaikille osakkaille tai omistajille. Jos toimituksen tarkoituksena ei ole alueen tai kiinteistön jako, eivät osakkaiden tai omistajien edut ole toimituksessa ristiriidassa. Tämän vuoksi riittää, että kutsukirje tällaisissa tapauksissa toimitetaan vain yhdelle osakkaista tai omistajista tai yhteisen alueen hallintoa varten asetetulle toimitsijalle, uskotulle miehelle tai asiamiehelle taikka hallintoa hoitavan toimikunnan tai hoitokunnan jäsenelle.

71 §. Voimassa olevassa pykälässä on varsin yksityiskohtaisesti säädetty, mitä 70 §:ssä tarkoitettussa tiedotuksessa on mainittava. Näistä seikoista ei kuitenkaan ole tarpeen säätää lailla, minkä vuoksi maininnat ehdotetaan poistettavaksi.

Kuten edellä 70 §:n kohdalla on sanottu, toimitusinsinöörin olisi tiedotettava alkukokouksesta kutsukirjeellä kaikille niille asianosaisille, jotka osoitteineen saadaan kohtuudella selville. Vaikka tämä selvittämismahdollisuus kuuluukin toimitusinsinöörille, saattaa käytän-

nössä esiintyä tapauksia, että kutsukirjettä lähetettäessä tehty arvio toimituksen laajuudesta ja siinä tehdyistä toimenpiteistä osoittautuu toimituksen kestäessä vääräksi. Tällöin saattaa käydä niin, että toimituksen asianosaiseksi havaitaan henkilö, jolle ei ole kutsukirjettä lähetetty, vaikka kutsukirjettä lähetettäessä pidettiin selvänä, että kaikki asianosaiset osoitteineen olivat tiedossa. Kun tällaisellekin myöhemmin asianosaiseksi havaitulle henkilölle on varattava mahdollisuus esittää toimituksessa vaatimuksensa, ehdotetaan asiasta otettavaksi tähän pykälään nimenomainen säännös. Säännöksen mukaan olisi sellaisissa tapauksissa, joissa ilmenee, että toimituksen alkukokouksesta ei ole jollekin asianosaiselle tiedotettu 70 §:n mukaisesti, toimituksessa pidettävä jatkokokous, josta olisi tiedotettava sanotulle asianosaiselle 70 §:n edellyttämällä tavalla. Tiedottaminen tapahtuisi näin ollen joko kutsukirjeellä tai sanomalehtikuulutuksella sen mukaan, saadaanko asianomaisen osoite kohtuudella selville.

119 §. Jaossa osakastilojen kesken perustetusta pysyvästä rasitteesta aiheutuvasta vahingosta tai haitasta määrätään korvaus suoritettavaksi joko maa- tai vesialueena taikka rahana ja muista rasitteista aina rahana. Rasitteesta aiheutuvan haitan ja vahingon korvaaminen maa- tai vesialueella antamalla on kuitenkin käytännössä osoittautunut epätarkoituksenmukaiseksi, minkä vuoksi tällaista menettelyä koskeva säännös ehdotetaan pykälästä poistettavaksi.

Jakotoimituksissa perustetaan tarvittavat tiet rasitteina. Teistä voivat hyötyä joko kaikki jaon osakkaat tai vain osa heistä. Milloin tie hyödyttää kaikkia jaon osakkaita, ei ole tarkoituksenmukaista määrätä tierasitteesta korvausta. Sellaisesta tiestä, josta kaikki jaon osakkaat saavat hyötyä, hyöty yleensä jakaantuu osakkaiden kesken jakoperusteen mukaisessa suhteessa. Tällaisissa tapauksissa olisi tarkoituksenmukaista lukea jakoperusteen mukainen osa tiealueen tilusten jyvitysarvosta kunkin osakkaan osuudeksi, jolloin rahakorvausta ei määrättäisi. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi tällaisen menettelyn mahdollistava säännös.

181 §. Voimassa olevan lain mukaan lohkominen käsittää vain itsenäisestä tilasta erotettavan määräalan muodostamisen toiseksi itsenäiseksi tilaksi. Näin ollen on esimerkiksi

lisämaata hankittaessa määräala ensin lohkotettava tilaksi, ja vasta lohkomisen tultua lainvoimaiseksi voidaan tilat eri toimenpiteenä yhdistää. Koska tällainen menettely on hankalaa, jää yhdistäminen usein suorittamatta, jolloin rekisteriyksiköt ja käyttöyksiköt eivät vastaa toisiaan. Jotta rekisteriyksiköt ja käyttöyksiköt voitaisiin saada paremmin vastaamaan toisiaan, ehdotetaan säädettäväksi, että lohkomistoimituksessa määräala voitaisiin myös siirtää toiseen samassa kunnassa olevaan tilaan. Siirtämisen edellytykset olisivat pääpiirteissään samat, kuin tilojen yhdistämisestä annetussa laissa (403/51) on itsenäisten tilojen osalta säädetty.

Tilojen yhdistämisestä annetun lain mukaan on pääsääntö se, että yhdistää saadaan vain samaan kylään kuuluvia tiloja. Erityisestä syystä saadaan myös eri kyliin kuuluvia tiloja yhdistää. Säännöksen tarkoituksena on estää tilojen yhdistämistä aiheuttamasta sekaannusta yhteisten alueiden omistukseen ja rekisteröimiseen. Käytännössä onkin eri kyliin kuuluvia tiloja yhdistetty vain silloin, kun niillä ei ole ollut osuutta yhteisiin alueisiin. Aluesiirrot kunnasta toiseen ovat kuitenkin aiheuttaneet sen, että yhteisten alueiden osakastilat eivät useinkaan enää kuulu samojen kylien alueisiin. Näin ollen määräalan siirtäminen kylästä toiseen ei merkitse periaatteellista muutosta nykytilanteeseen. Huomioon ottaen lisäksi siirtämisestä saatavat edut ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi rajoittaa määräalan siirtämistä koskemaan vain saman kylän alueella olevia tiloja.

182 §. Pykälän 1 momentin mukaan saa kahdesta tai useammasta samaan kylään kuuluvasta tilasta erottaa alueen lohkomalla yhdeksi tilaksi. Lohkomisessa ei tällöin muodosteta erotettavista määräaloista itsenäisiä tiloja, vaan tila muodostetaan useasta määräalasta yhdistämällä. Kun kysymyksessä oleva tapaus ja määräalan siirtäminen tilasta toiseen ovat luonteeltaan samanlaiset tulisi niiden edellytysten olla samanlaiset. Tämän vuoksi ehdotetaan myös niitä tapauksia nykyisin koskeva kylärajoitus muutettavaksi kuntarajoitukseksi.

184 §. Lohkomisen alkukokouksesta on voimassa olevan lain mukaan tiedotettava joko jakotoimituksen alkukokouksesta tai kirjallisen haasteen tiedoksiantamisesta säädetyllä tavalla. Huomioon ottaen jakotoimituksen alkukokouksen tiedottamisesta 70 ja 71 §:ään tehdyt muu-

tokset, on haasteen tiedoksiantamisessa noudatettavaa menettelyä pidettävä lohkomisen osalta tarpeettomana. Momentin sanamuotoa on muutoinkin yksinkertaistettu viittaamalla jakotoimitusta koskeviin vastaaviin säännöksiin.

191 §. Pykälän 1 momentissa on säännös erotettavasta määräalasta muodostettavalle tilalle tulevasta osuudesta lohkotettavan tilan osuuteen yhteisistä alueista ja etuuksista. Koska 181 §:n muutoksen johdosta lohkomalla voidaan myös siirtää alue tilasta toiseen, on momentin sanamuotoa tarkistettu siten, että se koskisi myös tällaisia tapauksia.

192 §. Pykälän mukaan on lohkomistoimituksessa muodostettavien tilojen osaluku ja manttaali määrättävä summittain lasketun jyvitysarvon perusteella. Tällainen menettely soveltuu hyvin sellaisissa tapauksissa, joissa lohkotavalla tilalla on osuutta arvoltaan vähäiseen yhteiseen alueeseen tai tällaista osuutta ei ole lainkaan. Käytännössä on kuitenkin osoittautunut, että summittainen menetelmä ei anna riittävän tarkkaa perustetta laskettaessa osuuksia sellaisiin arvokkaisiin yhteisiin alueisiin, joiden osalta osalukuja ja manttaaleja käytetään tuottojen ja kustannusten jakautumisen perusteena. Tämän vuoksi olisi annettava mahdollisuus myös sellaiseen menettelyyn, että osalukua ja manttaalia laskettaessa perusteena käytettäisiin myös tiluskuvioittain laskettuja jyvitysarvoja. Pykälään ehdotetaan otettavaksi tätä tarkoittava säännös.

197 §. Pykälän mukaan eri talonumeroihin kuuluvista tiloista lohkomalla tilaksi erotettava alue on muodostettava uudeksi talonumeroksi. Koska kysymyksessä on sellainen rekisteritekninen yksityiskohta, josta ei ole tarpeen säätää lailla, ehdotetaan pykälä kumottavaksi.

201 §. Määräalan siirtäminen tilasta toiseen tulisi mahdolliseksi 181 §:ään ehdotetulla muutoksella. Tämän vuoksi on tarpeen ottaa lakiin säännökset siitä, miten luovuttavaan tai vastaanottavaan tilaan ennen siirtämistä vahvistetut kiinnitykset siirtämisen jälkeen kohdistuvat.

Pykälässä on nykyisin säännös sellaisen tilan kiinnitysvastuusta, joka on lohkomalla muodostettu kahdesta tai useammasta tilasta. Jakamattomien tilojen kiinnitykset kohdistuvat määräosuuksin lohkomalla muodostettuun tilaan siten, että kunkin tilan osuus määräytyy

sen mukaan, missä määrin tilan manttaalia on lohkomisen johdosta vähennetty. Vastaavasti on tilojen yhdistämisestä annettussa laissa säädetty, että sellaisesta kiinnityksestä, joka on vahvistettu vain johonkin yhdistetyistä tiloista, vastaa yhdistämällä muodostettu tila sellaisella osuudella, joka vastaa kiinnitetyn tilan manttaalia. Edellä mainituissa tapauksissa, joissa tila siis muodostetaan useammasta tilasta tai määräalasta ne yhdistämällä, kiinnitys kohdistuu muodostetun tilan määräosaan, jonka suuruus määräytyy yhdistettävän tilan tai yhdistettävälle määräalalle kuuluvan manttaalin perusteella.

Kiinnitysvastuun järjestäminen määräälaa siirrettäessä tilasta toiseen ehdotetaan toteutettavaksi edellä selostettuja järjestelmiä vastaavasti. Vastaanottavasta tilasta ja määräälaasta muodostettu tila vastaisi näin ollen vastaanottavaan tai luovuttavaan tilaan ennen lohkomista vahvistetuista kiinnityksistä määräosin.

213 §. Pykälässä on säännökset tilusvaihdon tiedottamisesta. Pykälän 1 momenttiin ehdotettu muutos on luonteeltaan muodollinen ja johtuu 70 ja 71 §:ään ehdotetuista muutoksista.

Jakotoimitus ja sen yhteydessä suoritettava vapaaehtoinen tilusvaihto sekä lohkomisen ja sen yhteydessä suoritettava vapaaehtoinen tilusvaihto saadaan nykyisin suorittaa siitä erikseen tiedottamatta, jos kaikki asianosaiset ovat joko itse saapuvilla tai laillisesti edustettuina eikä kukaan vastusta tällaista menettelyä. Pakollisen tilusvaihdon osalta on aina suoritettava tiedottaminen, mikä merkitsee toimituksen lykääntymistä useinkin tarpeettomasti. Kun ei ole mitään syytä menetellä pakollisen tilusvaihdon tiedottamisessa toisin kuin jaon tai lohkomisen tiedottamisessa, ehdotetaan pykälään otettavaksi säännös, jonka mukaan edellä mainituissa tapauksissa pakollinen tilusvaihto voitaisiin toimittaa erikseen tiedottamatta.

217 §. Pykälään ehdotettu muutos on luonteeltaan muodollinen ja aiheutuu siitä, että pykälässä oleva viittaus 284 §:n 2 ja 3 momenttiin on virheellinen.

220 §. Pykälässä säädetään rajankäynnin tiedottamisesta. Tiedottaminen tapahtuu voimassa olevan lain mukaan samalla tavoin kuin jakotoimituksen alkukokouksesta tiedottaminen tai haastetiedoksiantona. Viimeksi mainittu tie-

dottamistapa ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi.

Pykälän 1 momentissa on lisäksi säännös, jonka mukaan tiedotuksessa on kehoitettava rajanaapureita saapumaan toimitukseen ja tuomaan siihen hallussaan olevat rajan paikkaa koskevat kartat, asiakirjat ja muu selvitys. Tämä säännös ehdotetaan nykyoloissa tarpeettomana poistettavaksi.

231 a §. Pykälässä tarkoitettu jaon täydentäminen voidaan maanmittaushallituksen määräyksellä toimittaa, jos on epätietoisuutta mihin maarekisteriysikköön jokin tilus kuuluu tai jos maanmittaustoimituksen asiakirjoissa ja kartoissa havaitaan esiintyvän ristiriitaisuutta taikka jos tila- ja rekisterijärjestelmään kuuluva asia on epäselvä. Jaon täydentämistä ei kuitenkaan voida suorittaa maarekisterissä havaittujen virheiden ja puutteellisuuksien korjaamiseksi, vaan tällaiset asiat ratkaisee 286 §:n nojalla maanmittaushallitus. Pykälä ei myöskään koske lainvoimaisessa toimituksessa havaittujen virheiden korjaamista, vaan tällöin sovelletaan nykyisin 349 §:ää. Kun 304 § ehdotetaan kumottavaksi ja virheenoikaisumenettelyä koskevia säännöksiä muutoinkin tarkistettaviksi, on myös tämän pykälän 1 momenttia muutettava.

Pykälässä tarkoitettu jaon täydentäminen ei koske lainvoimaisen toimituksen suorittamisessa tapahtuneiden virheiden korjaamista. Näin ollen saattaa syntyä tilanne, että epäselvyyden tai ristiriitaisuuden havaitaan aiheutuvan tällaisesta virheestä. Jos kysymyksessä on sellainen virhe, jonka korjaaminen olisi toimitettava 349 §:ssä säädetyn menettelyn mukaisesti, ehdotetaan tähän pykälään lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että jaon täydentämis-toimituksessa havaittu tällainen virheellisyys on saatettava maanmittaushallituksen tutkittavaksi.

244 §. Pykälä koskee tapauksia, joissa maanmittaustoimituksen tarkastuksessa tai toimitusta koskevan valituksen käsittelyssä havaitaan, että toimituksen suorittamisessa on tapahtunut virhe. Pykälän mukaan tällaisen virheen korjaamisen sijasta voidaan määrätä suoritettavaksi rahavastike, jos korjaamisesta aiheutuisi sellaisia kustannuksia ja haittoja, jotka eivät ilmeisesti ole oikeassa suhteessa siitä koituvaan hyötyyn. Pykälä ei nykyisin koske lainkaan lainvoimaisissa toimituksissa havaittujen virheiden oikaisua. Kun samankaltaisia

tilanteita saattaa syntyä myös tällaisten virheiden oikaisemisen yhteydessä, ehdotetaan pykälän soveltamisalaa tältä osin laajennettavaksi.

263 §. Pykälässä säädetään maanmittaus-toimitusten toimituskustannuksista. Toimituskustannukset muodostuvat maanmittausmaksusta ja muista toimituskustannuksista. Maanmittausmaksun asianosaiset ovat velvolliset suorittamaan valtiolle. Muut toimituskustannukset joutuvat asianosaiset suorittamaan toimituksen kestäessä. Esimerkkinä näistä kustannuksista voidaan mainita apumiehille, uskotuille miehille, asiantuntijoille sekä toimitsijoille suoritettavat palkkiot, päivärahat ja matkakustannusten korvaukset.

Lakiehdotuksessa ehdotetaan 50 §:ään liitettäväksi uusi momentti, jonka mukaan uusjaon toimitusmiehet voisivat hankkia selvityksiä erityiseltä asiantuntemusta edustavalta virastolta, laitokselta tai järjestöltä. Näiden selvitysten kustannukset tulisi periä osakkailta maanmittausmaksun yhteydessä. Pykälään ehdotetaan otettavaksi tätä tarkoittava säännös.

267 §. Lohkomistoimituksessa on tehtävä kartta erotettavasta alueesta, ja tällöin kartan tekemisestä aiheutuneet kustannukset maksetaan kuten muutkin lohkomiskustannukset. Jakoasetuksen 102 §:ssä mainituissa tapauksissa kartta on tehtävä koko tilasta. Kun kartta tällöin on tarpeen lähinnä vain kiinteistöjärjestelmän ylläpidon takia, ei ole kohtuullista, että asianosaiset tällöinkin saavat maksaa kartan laatimisesta aiheutuvat kustannukset. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälässä säädettäväksi, että kartan tekemisestä aiheutuneet kustannukset siltä osin, kuin ne kohdistuvat erotettavan alueen ulkopuolisiin tiluksiin, maksetaan valtion varoista. Jos tällainen kartta kuitenkin tehdään omistajan vaatimuksesta, maksaisi hän myös siitä aiheutuneet kustannukset.

269 §. Rajanaapurit ottavat rajankäynnin toimituskustannuksiin osaa, jollei toisin ole sovittu, kumpikin puoleksi tai, jos useat tilat sattuvat käytyyn rajaan, kukin tilansa rajan pituuden mukaan.

Käytännössä esiintyy kuitenkin tapauksia, joissa rajankäynnistä ei jollekin asianosaiselle aiheudu lainkaan hyötyä. Esimerkkinä voidaan mainita, että jonkin käytyyn rajaan rajoittuvan tilan rajoja osoittavia pyykejä ei toimituksessa uudelleen rakenneta tai korjata taikka rajaa oikaista. Asianosaisen velvollisuus osallistua rajankäynnin kustannuksiin ei tällöin ole perus-

teltua. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälään lisättäväksi säännös, että sellainen rajanaapuri, jonka osalta osallistuminen rajankäynnin kustannuksiin huomioon ottaen rajankäynnissä suoritettuihin toimenpiteisiin olisi kohtuutonta, voitaisiin vapauttaa tästä velvollisuudesta.

275 §. Asetuksessa maanmittausmaksusta (398/72) on säädetty, että osa maanmittausmaksusta voidaan jättää määräämättä, jos toimitus on palautettu uuteen käsittelyyn toimituksen tai siihen liittyvien tehtävien suorittamiseen osallistuneiden henkilöiden virheellisen menettelyn johdosta. Vastaavaa säännöstä ei ole kuitenkaan jakolaissa 263 §:n 1 momentissa tarkoitettujen muiden toimituskustannusten osalta, jotka asianosainen joutuu siis myös kaikissa uuteen käsittelyyn palautetuissa tapauksissa suorittamaan. Kun asianosaisten maksuvelvollisuus maanmittausmaksun ja muiden toimituskustannusten osalta tulisi olla sama, ehdotetaan pykälään lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan viimeksimainitut kustannukset maksetaan valtion varoista siltä osin, kuin toimitus on palautettu uuteen käsittelyyn korjattavaksi toimituksessa tapahtuneen virheellisen menettelyn johdosta.

282—284 §. Pykäliin sisältyvät keskeiset säännökset maarekisterin pitämisestä ja maarekisteriin merkittävistä asioista. Maarekisteriä pidetään voimassa olevien säännösten mukaan kunnittain kiinteistöistä ja muista rekisteriyksiköistä. Kiinteistöillä tarkoitetaan itsenäistä maanomistuksen yksikköä ja muulla rekisteriyksiköllä muuta maarekisteriin merkittävää erillistä yksikköä. Kiinteistöt on voimassa olevassa laissa mainittu 284 §:n 1 momenttiin otetussa luettelossa ja niitä ovat valtion metsämaa ja tällaiselle maalle perustetut yleiset ja erityiset suojelualueet, pakkolunastusyksiköt, eräät kruununkalastukset, yleisiin tarpeisiin erotetut alueet, erilliset vesijätöt ja yleiset vedet. Muita rekisteriyksiköjä ovat puolestaan yhteiset alueet ja yleisistä teistä annetun lain mukaiset tie- ja liitännäisalueet.

Yleisenä tienä käytettävä alue saattaa muodostua osittain yleisistä teistä annetun lain (243/54) mukaisella tieoikeudella otetuista ja osittain pakkolunastetuista alueista. Ensiksi mainitut alueet merkitään maarekisteriin muina rekisteriyksikköinä ja viimeksi mainitut alueet kiinteistöinä. Yleisiä teitä koskevat maarekisterimerkinnot ovat näin ollen hajallaan. Kun

yleiseen tiehen eri tavoin otetut alueet tulisi selvytyden vuoksi voida rekisteröidä samana yksikkönä, ehdotetaan pykälään otettavaksi tämän mahdollistava säännös. Muilta osin rekisteröitäviä alueita koskeva säännösehdotus ei merkitse asiallista muutosta voimassa olevaan lakiin.

Kiinteistön ja muun rekisteriyksikön määritelmät ovat nykyisin jakolain 282 §:n 2 momentissa. Kiinteistöä koskeva määritelmä on ehdotuksessa otettu 284 §:n 1 momenttiin samanlaisena kuin se on voimassa olevassa laissa. Yleisen tien alueeseen kuuluva pakkolunastusyksikkö on kiinteistö. Tästä syystä ei muita rekisteriyksiköjä koskevaa määritelmää voida enää säilyttää voimassa olevan lain mukaisena, koska yleisenä tienä rekisteröidään eräissä tapauksissa kiinteistökin. Muita rekisteriyksiköitä koskevaa määritelmää onkin pidettävä tarpeettomana ja se ehdotetaan laista poistettavaksi. Yleisen tien ja yhteisen alueen käsitteellinen sisältö on ilman tähän yhteyteen otettavaa määritelmääkin selvä.

Muilta osin ehdotus vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa lakia. Kun nykyisen lain 283 §:n säännös on ehdotuksessa sijoitettu 282 §:ään, voidaan 283 § kumota.

286 §. Pykälän nykyisen sanamuodon mukaan maanmittaushallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat maarekisterissä havaittujen virheiden ja puutteellisuuksien korjaamista. Säännös on varsin ylimalkainen eikä sitä ole käytännössä juuri sovellettu.

Lain 304 §:ssä on säädetty menettelystä sellaisissa tapauksissa, joissa lainvoimaisen toimituksen teknillisessä suorittamisessa on tehty sellainen laskuvirhe, joka on aiheuttanut asianosaiselle huomattavaa vahinkoa. Tällöin voi maa-oikeus määrätä virheen korjattavaksi, mikäli sitä haetaan viiden vuoden kuluessa siitä, kun toimitus on tullut lainvoimaiseksi. Kun kysymyksessä on teknillisessä suorittamisessa tehdyn laskuvirheen oikaiseminen, ei asian käsitteellisesti maa-oikeudessa asian luonne huomioon ottaen voida pitää tarkoituksenmukaisena. Tästä syystä ehdotetaan, että tällaisten virheiden korjaaminen kuuluisi maanmittauskonttorille.

Ehdotuksen mukaan pykälä koskisi toimituksen suorittamisessa tapahtuneiden mittaus-, lasku-, kirjoitus- ja merkintävirheiden korjaamista. Nämä virheet voivat syntyä vain toimituksen teknillisessä suorittamisessa ja ne ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden aiheuttamaa muutosta lopputulokseen ei ole tarkoitettu. Pykälä

ei sen sijaan koskisi aineellisessa harkinnassa ehkä olleiden virheiden korjaamista, koska tällöin on suoritettu sellaista tulkintaa, jonka oikaiseminen tulisi suorittaa tavanomaisen muutoksenhaun avulla. Sen sijaan mittaus-, lasku-, kirjoitus- ja merkitsemisvirheet ovat sellaisia, että ei voida olettaa asianosaisten niitä seuraavan varsinkaan, jos toimituksen kuluessa on ilmennyt, että toimituksen lopputulos on tarkoitettu sellaiseksi, kuin se ilman virhettä olisikin ollut.

Pykälän 1 momentti ehdotetaan koskemaan tapauksia, joissa tehtyä virhettä ei voida pitää vähäisenä. Virheen oikaiseminen vaikuttaa tällöin muutenkin kuin virheestä kärsimään jou tuneiden asianosaisten asemaan ja saattaa merkitä heille esimerkiksi maksuvelvollisuutta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että virheen oikaisemiseksi suoritettaisiin jaon täydentäminen.

Kun toimitus tällöin aiheutuu toimituksen suorittajista johtuneesta virheestä, ei voida pitää oikeudenmukaisena, että kustannukset toimituksen suorittamisesta tulisivat asianosaisten maksettavaksi. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kustannukset tällaisesta toimituksesta maksettaisiin valtion varoista.

Virheiden korjaamisella on merkitystä paitsi hakijalle myös maarekisterin selvyydelle ja luotettavuudelle. Tämän vuoksi virheet tulisi voida korjata myös sellaisissa tapauksissa, joissa asianosaiset eivät sitä pyydä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että toimitus voitaisiin määrätä suoritettavaksi joko maanomistajan hakemuksesta tai maanmittauskonttorin ilman hakemusta antamasta määräyksestä.

Toimituksissa syntyneiden virheiden vaikutus asianosaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin vaihtelee huomattavasti. Edellä on käsitelty sellaisia virheitä, joita ei voida pitää vähäisinä. Vähäisten virheiden korjaamiseksi edellä selostettu menettely on kuitenkin tarpeettoman raskas. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös vähäisten virheiden oikaisemisesta. Oikaisusta päättäisi ehdotuksen mukaan maanmittauskonttori varattuaan niille, joiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin oikaisu voi vaikuttaa, mahdollisuuden tulla kuulluiksi. Oikaisumahdollisuus koskisi myös virheellistä tai puutteellista maarekisterimerkintää.

287 §. Pykälän 1 momentissa ovat säännökset kyläjaotuksen ja kylän nimen muuttamisesta samoin kuin tilan luonnon ja nimen sekä rekisterinumeron muuttamisesta. Kun kiinteistörekisterin kehittäminen aiheuttaa tarvetta

maarekisteriyksiköiden rekisterinumeroiden tarkistamiseen, ehdotetaan pykälässä nimenomaan säädettäväksi, että tällainen päätös saadaan tehdä viran puolesta. Tilan luonnon ja nimen muuttaminen edellyttäisi muutoksen mukaan aina hakemusta.

Pykälän 2 momentin mukaan ei maanmittauskonttorin rekisterinumeron muutosta tarkoittavaan päätökseen eikä maanmittaushallituksen tilan luonnon muuttamista koskevasta valituksesta antamaan päätökseen saa hakea muutosta. Muiden pykälän 1 momentissa tarkoitettuja asioita koskevien päätösten osalta muutoksenhakua ei ole rajoitettu. Huomioon ottaen, että näitä asioita koskevilla ratkaisuilla ei voida katsoa olevan vaikutusta asianomaisten oikeuksiin, ehdotetaan säädettäväksi, että maanmittaushallituksen päätös olisi aina lopullinen.

296 §. Pykälän 6 momentin mukaan vahvistaa maanmittaushallitus maa-
oikeustuomarin esityksestä ne perusteet, joiden mukaan maa-
oikeuden lautamiehille maksetaan palkkiota ja
kustannusten korvausta. Pykälää ehdotetaan
muutettavaksi siten, että sanotut perusteet vah-
vistaisi oikeusministeriö.

304 ja 317 §. Pykäliin sisältyvät säännökset lainvoimaisen toimituksen teknillisessä suorittamisessa tehdyn laskuvirheen korjaamisesta. Huomioon ottaen, että virheenoikaisu-menettelyä koskevat säännökset on ehdotettu muutettaviksi ja pääosin sijoitettaviksi 286 §:ään, tulisi nämä pykälät tarpeettomina kumota.

307 §. Vesijätön jakotoimitus voidaan 29 §:n mukaan suorittaa joko jakona tai tietyin edellytyksin lunastuksena. Toimitusmiesten on, päätettyään vesijätön jaosta, tehtävä päätös siitä, suoritetaanko se jakona vai lunastusmenettelyä käyttäen. Käytännössä on esiintynyt epätietoisuutta siitä, kuuluuko lunastusmenettelystä päättämisen osana toimituksen edellytyksiä ja laajuutta koskevaan päätökseen, joka tulee alistettavaksi maa- oikeudelle 1 momentin 1 kohdan nojalla. Koska asian- osaiset voivat olla yhtä mieltä itse vesijätön jakamisesta ja toimituksen laajuudesta, mutta eri mieltä vain toimitusmenettelystä, olisi tarpeen selvästi erottaa näitä asioita koskevat päätökset toisistaan. Lunastusmenettelyä käytettäessä toimitus suoritetaan loppuun ilman jakeohdotuksen käsittelyyn ja sen maa- oikeuteen alistamiseen verrattavaa vaihetta, jolloin

valitus siltäkin osin, kuin se koskee vain valittua toimitusmenettelyä, tulisi tehtäväksi toimituksen päätyttyä. Tällaisissa tapauksissa saat-
taa kuitenkin tulla tehdyksi tarpeetonta työtä, minkä vuoksi päätös lunastusmenettelyn käyttämisestä olisi aiheellista saattaa lainvoimaiseksi ennen kuin toimitusta jatketaan. Tämän vuoksi ehdotetaan 1 momenttiin lisättäväksi uusi 4 kohta, jonka mukaan vesijätön jaossa toimitusmiesten lunastusmenettelyn käyttämis-
tä koskeva päätös, jota asianosainen ei ole hyväksynyt, on alistettava kesken toimitusta maa-
oikeuden tutkittavaksi.

311 §. Pykälässä on säännös maanmittaus-
hallituksessa tarkastettavana olevan, mutta lain-
voimaa vailla olevan toimituksen alistamisesta
maaoikeuden tutkittavaksi. Säännös on osoit-
tanut käytännössä tarpeettomaksi, minkä
vuoksi se ehdotetaan kumottavaksi.

314, 333, 334 ja 348 §. Pykäliin ehdotetaan tehtäväksi luonteeltaan muodollisia muutoksia, jotka pääosin aiheutuvat säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain 6 §:ään vuonna 1978 tehdystä muutoksesta.

318 §. Pykälän 1 momentissa on säädetty maa- ja metsätalouden oikeudenneuvoston maa- ja metsätalouden oikeudenneuvoston päätösten voimaantulon tarkoituksella, jotta selvästi puuttuu oikeudenkäynnin edellytys. Maa- ja metsätalouden oikeudenneuvoston on lähetettävä päätös maanmittauskonttorille, jonka tulee toimittaa päätös edelleen valittajalle tai toimitusinsinöörille. Kun päätöksen toimittaminen maanmittauskonttorin kautta merkitsee vain tarpeetonta viivytystä, ehdotetaan momenttia muutettavaksi siten, että maa- ja metsätalouden oikeudenneuvoston on lähetettävä päätöksensä suoraan valittajalle tai toimitusinsinöörille.

340 d §. Voimassa olevan säännöksen mukaan valtion omistaman tilan liittäminen valtion metsämaahan suoritetaan erillisessä maanmittaustoimituksessa, jossa tila lakkautetaan, sen alue liitetään valtion metsämaahan ja tila poistetaan maarekisteristä. Kun tällainen toimenpide asiallisesti vastaa tilojen yhdistämistä, ehdotetaan, että toimenpide tapahtuisi myös samalla tavoin kuin tilojen yhdistäminen. Asian ratkaisisi tällöin maanmittauskonttori ilman maanmittaustoimitusta. Lisäksi momenttiin ehdotetaan otettavaksi nimenomainen maininta siitä, että liitettävää tilaa rasittavat rasitteet jäävät edelleen voimaan mutta sen hyväksi perustetut rasitteet, tierasitteita lukuunottamatta, kumoutuvat.

340 f §. Pakkolunastuksen perusteella han-

kitut alueet muodostavat usein vain yhden käyttöyksikön, vaikka ne koostuvat useista erillisistä rekisteriyksiköistä. Useinkin olisi tarkoituksenmukaista yhdistää pakkolunastuksen perusteella hankitut rekisteriyksiköt. Tämän mahdollistava säännös ehdotetaan otettavaksi pykälän 1 momenttiin. Yhdistäminen tapahtuisi viran puolesta maanmittauskonttorin päätöksellä ja omistajan suostumuksella.

Käytännössä esimerkiksi lentokenttäalueilla, rautatiealueilla ja puolustuslaitoksen alueilla on yhdellä käyttöyksiköllä useita eri rekisteriyksiköitä, jotka saattavat olla tiloja tai pakkolunastusyksiköitä. Tarpeettomien rajojen poistamiseksi olisi tarkoituksenmukaista voida yhdistää käyttöyksikköön kuuluvat tilat pakkolunastusyksikköihin. Tällaisen yhdistämisen edellytysten tulisi olla samat kuin 340 d §:n 2 momentissa on säädetty tilan liittämiselle valtion metsämailla, minkä lisäksi yhdistämisen edellytyksiin olisi sovellettava 1 momentin säännöstä pakkolunastusyksikköjen yhdistämisestä. Tilan yhdistäminen pakkolunastusyksikköön tapahtuisi hakemuksesta ja menettelyyn sovellettaisiin 340 d §:n 1 momenttia.

347 §. Pykälässä on säännös, jonka mukaan maanmittaushallitus ratkaisee maanmittauskonttorin tai lääninhallituksen alituksesta kysymyksen yleisen edun vaatiman toimituksen suorittamisesta. Tarpeettoman byrokratian poistamiseksi ehdotetaan säädettäväksi, että määräyksen tällaiseen toimitukseen antaisi maanmittauskonttori. Kun toimitus suoritetaan yleisen edun vaatimuksesta, tulisi sen kustannuksetkin maksaa valtion varoista. Säännökseen on lisätty tätä tarkoittava nimenomainen maininta.

349 §. Pykälässä on säännös maanmittaushallituksen oikeudesta tehdä lainvoimaisen toimituksen tai päätöksen purkamista tarkoittava

esitys. Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi virheenoikaisumenettelyä koskevien säännösten muuttamiseen liittyen.

Maanmittaushallituksen purkuesitys saattaa osoittautua tarpeelliseksi 231 a §:n mukaisessa jaon täydentämisessä suoritetuissa selvityksissä. Kun tällöin asianosaisten kuuleminen on jo tapahtunut, ei sitä ole tarpeen enää purkuesityksen tekemistä varten suorittaa. Asiasta ehdotetaan pykälään lisättäväksi nimenomainen säännös.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetut muutokset merkitsevät sitä, että myös jakoasetusta joudutaan tarkistamaan. Nämä tarkistukset ovat luonteeltaan varsin teknisiä, minkä vuoksi niitä ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi ottaa esityksen liitteeksi.

3. Voimaantulo

Ehdotus sisältää maanmittaustoimitusten nopeuttamista tarkoittavia muutoksia, minkä vuoksi laki on tarpeen saada voimaan heti sen tultua hyväksytyksi. Ehdotukseen sisältyy kuitenkin myös maarekisteriä koskeva muutos, jonka toteuttamisen edellyttämää työmäärää ei yksityiskohtaisesti voida arvioida. Tämän vuoksi tulisi maarekisteriä koskevien säännösten toimeenpanojärjestyksestä säätää asetuksella.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

jakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä joulukuuta 1951 annetun jakolain (604/51) 197, 283, 304, 311 ja 317 §,

sellaisina kuin niistä ovat 283 § 17 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (984/76) sekä 304, 311 ja 317 § 2 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa (321/72),

muutetaan 50 §:n 2 momentti, 70, 71, 119 ja 181 §, 182 §:n 1 momentti, 184 §:n 1 momentti, 191 §:n 1 momentti, 192 §, 213 §:n 1 momentti, 217 §, 220 §:n 1 momentti, 231 a §:n 1 momentti, 244 §, 263 §:n 1 momentin 1 kohta, 267 §, 269 §:n 1 momentti, 282, 284, 286 ja 287 §, 296 §:n 6 momentti, 307 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, 314 §:n 1 ja 2 momentti, 318 §:n 1 momentti, 333 §:n 2—4 momentti, 334 ja 340 d §, 347 §:n 1 momentti, 348 §:n 1 momentti sekä 349 §,

sellaisena kuin niistä ovat 71 §, 263 §:n 1 momentin 1 kohta, 307 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, 318 §:n 1 momentti ja 334 § mainitussa 2 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa 119, 282, 284 ja 287 § mainitussa 17 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa, 184 §:n 1 momentti, 192 §, 213 §:n 1 momentti, 220 §:n 1 momentti, 231 a §:n 1 momentti, 267 §, 269 §:n 1 momentti, 333 §:n 2—4 momentti ja 340 d § 31 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa (52/75), 282, 284 ja 287 § mainitussa 17 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa ja 296 §:n 6 momentti 14 päivänä huhtikuuta 1978 annetussa laissa (267/78), sekä

lisätään 62 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 31 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa, uusi 3 momentti, 201 §:ään uusi 2 momentti, 213 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 231 a §:ään sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 275 §:ään uusi 2 momentti ja 307 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja mainitulla 2 päivänä toukokuuta 1972 annetulla lailla, uusi 4 kohta sekä lakiin uusi 340 f § seuraavasti:

50 §

Uusjaossa voivat toimitusmiehet hankkia jyvitystä, jakoehdotuksen laatimista ja tilien tekemistä varten selvityksiä erityistä asian-
tuntemusta edustavalta virastolta, laitokselta tai järjestöltä.

62 §

Kun toimitus on palautettu toimitusinsinöörille uudelleen käsiteltäväksi, kokouksesta tiedotetaan niille asianosaisille, joiden oikeuksia tai velvollisuuksia uusi käsittely koskee.

70 §

Toimitusinsinöörin on tiedotettava toimituksen alkukokouksesta asianosaisille lähetettävällä kutsukirjeellä. Jollei jotakuta asianosaista tai jonkun asianosaisen osoitetta saada koh-

tuudella selville, toimituksen alkukokouksesta tiedotetaan lisäksi yhdessä tai kahdessa paikakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä julkaistavalla kuulutuksella.

Milloin toimitus koskee tilojen yhteistä aluetta taikka kahden tai useamman yhteisesti omistamaa kiinteistöä eikä toimituksessa ole kysymys alueen tai kiinteistön jaosta, saadaan kutsukirje sen osalta toimittaa yhdelle osakaista tai omistajista taikka yhteisen alueen hallintoa varten asetetulle toimitsijalle, uskotulle miehelle tai asiamiehelle taikka hallintoa hoitavan toimikunnan tai hoitokunnan jäsenelle.

Toimituksen alkukokouksesta tiedottaminen katsotaan asianmukaisesti suoritetuksi, jos edellä tarkoitettu kirje on annettu kirjattuna kirjeenä postin kuljetettavaksi tai ilmoitus julkaistu vähintään 14 päivää ennen kokousta.

71 §

Jos toimituksen kestäessä ilmenee, että toimituksen alkukokouksesta ei ole tiedotettu jollekin asianosaiselle niin kuin 70 §:ssä on säädetty, toimituksessa on pidettävä jatkokokous, josta on tiedotettava hänelle 70 §:n mukaisesti.

119 §

Toimituksessa perustetusta rasitteesta aiheutuvasta vahingosta ja haitasta on määrättävä korvaus rahana. Kun jaettavalle alueelle perustetaan 116 §:n 1 momentissa tarkoitettu rasite tietä varten, voidaan jaossa lukea jakoperusteen mukainen osa tiealueen tilusten jyvitysarvosta kunkin osakkaan osuudeksi, milloin se kaikkien osakkaiden tiestä saama hyöty huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista. Tällöin edellä tarkoitettua rahakorvausta ei määrätä.

181 §

Tilasta saa lohkomalla erottaa määräalan eri tilaksi tai siirtää määräalan toiseen samassa kunnassa olevaan tilaan.

Siirtämisen edellytyksenä on, että:

1) siirrettävä määräala ja vastaanottava tila kuuluvat samalle omistajalle tai samoille omistajille samansuuruisin osuuksin ja että ne omistetaan samanlaisin oikeuksin;

2) siirtämisellä saadaan aikaan tarkoituksenmukainen tilussijoitus;

3) kaikki omistajat suostuvat siirtämiseen; ja että

4) luovuttavaan tilaan ja vastaanottavaan tilaan vahvistettujen kiinnitysten haltijat suostuvat siirtoon.

Edellä 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettu suostumus ei kuitenkaan ole tarpeen, jos luovuttavaa ja vastaanottavaa tilaa rasittavat yhteiset kiinnitykset tai jos vain toiseen tiloista on vahvistettu kiinnitys.

Muutoin on määräalan siirtämisessä tilasta toiseen soveltuvin osin noudatettava, mitä alueen erottamisesta on säädetty, jollei jäljempänä tässä luvussa toisin säädetä.

182 §

Kahdesta tai useammasta samaan kuntaan kuuluvasta tilasta saa lohkomalla erottaa alueen yhdeksi tilaksi.

184 §

Lohkomisen alkukokouksesta on tiedotettava asianosaisille. Tiedottamisesta ja lohkomisen suorittamisesta siitä tiedottamatta on vastaavasti voimassa, mitä 70—72 §:ssä on säädetty. Milloin määräala on luovutettu usealle yhteisesti, sovelletaan heihin, mitä tiedottamisesta kiinteistöjen yhteisomistajille on säädetty.

191 §

Milloin lohkottavaan tilaan kuuluu kivilouhos, koski tai muu vesialue taikka muu niihin verrattava erityinen etuus taikka jos lohkottavalla tilalla on yhdessä muiden tilojen kanssa osuus sellaiseen etuuteen tai metsään taikka muuhun yhteiseen tilukseen, seuraa lohkomistoimituksessa erotettavaa aluetta osuus siihen, jos asianosaiset ovat niin sopineet. Jollei osuuden suuruudesta ole toisin sovittu, on se erotettavaa aluetta vastaavan osaluvun mukainen.

192 §

Lohkomistoimituksessa on määrättävä siinä muodostettaville tiloille osaluku ja manttaali summittain lasketun jyvitysarvon tai jos erityiset syyt sitä vaativat, tiluskuvioittain lasketun jyvitysarvon perusteella.

201 §

Kun määräala on siirretty tilasta toiseen, kohdistuvat luovuttavaan tilaan vahvistetut kiinnitykset määräalan manttaaliosuuden mukaiseen määräosaan siitä tilasta, jonka määräala ja vastaanottava tila muodostavat. Vastaanottavaan tilaan vahvistetut kiinnitykset kohdistuvat sen manttaalia vastaavaan osuuteen määräalan ja vastaanottavan tilan muodostamasta tilasta.

213 §

Jos on annettu määräys pakollisen tilusvaihdon toimittamiseen tai jos kysymys siitä tulee esille jaon, lohkomisen, rajankäynnin tai jaon täydentämisen yhteydessä, on asia käsiteltävä kokouksessa, josta on tiedotettava sillä tavoin kuin jakotoimituksen alkukokouksesta on säädetty. Kutsukirje on kuitenkin toimitettava jokaiselle paikkakunnalla asuvalle asianosaiselle tai 70 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa siinä tarkoitettulle henkilölle. Tiedotukses-

sa on mainittava myös ne tilukset, joita vaihto on tarkoitettu koskemaan.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, pakollinen tilusvaihto voidaan aloittaa siitä erikseen tiedottamatta, jos kaikki asianosaiset ovat toimituksessa joko itse saapuvilla tai laillisesti edustettuina eikä kukaan vastusta tällaista menettelyä.

217 §

Mitä tässä luvussa säädetään tilusvaihdoista tilojen kesken, koskee soveltuvien osin muitakin kiinteistöjä ja tilojen yhteisiä alueita.

220 §

Kun on annettu määräys rajankäynnin toimittamisesta tai kun kysymys siitä tulee esille jaon yhteydessä, on asia käsiteltävä kokouksessa, josta on tiedotettava samalla tavoin kuin jakotoimituksen alkukokouksesta. Milloin kysymys rajankäynnin toimittamisesta tulee esille muun toimituksen yhteydessä, on kokouksesta tiedotettava samalla tavoin kuin sanotun muun toimituksen osalta on säädetty.

231 a §

Milloin on epätietoisuutta siitä, mihin maarekisteriyksikköön jokin tilus kuuluu, taikka milloin jako- tai muun maanmittaustoimituksen asiakirjoissa ja kartoissa havaitaan esiintyvän ristiriitaisuutta tai tila- ja rekisterijärjestelmään kuuluva asia on epäselvä, voidaan maanmittaushallituksen määräyksestä toimittaa jaon täydentäminen, jollei kysymyksessä ole 286 tai 349 §:ssä tarkoitettu virhe. Alue, joka ei kuulu mihinkään tilaan, voidaan samalla noudattaen 240 §:n säännöksiä muodostaa tilaksi tai liittää ennestään olevaan tilaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettussa jaon täydentämisessä ilmenee, että on tapahtunut 349 §:ssä tarkoitettu virhe, tulee maanmittauskonttorin, kun toimitus on saanut lain voiman, saattaa asia maanmittaushallituksen tutkitavaksi.

244 §

Jos maanmittaustoimituksessa sattunut virhe määrätään korjattavaksi tarkastuksen tai valituksen johdosta taikka oikaistavaksi 286 §:ssä tarkoitettussa toimituksessa mutta korjaamises-

ta tai oikaisusta toimitusta muuttamalla aiheutuisi sellaisia kustannuksia ja haittoja, jotka eivät ilmeisesti olisi oikeassa suhteessa siitä koituvaan hyötyyn, voidaan virheen korjaamisen tai oikaisun sijasta toimituksessa määrätä suoritettavaksi rahavastike.

263 §

Toimituksen osakas on, jollei muualla ole toisin säädetty, velvollinen toimituksessa kustantamaan:

1) apumiehille, uskotuille miehille, 50 §:n 1 momentissa tarkoitetuille asiantuntijoille sekä toimitsijoille suoritettavat palkkiot, päivärahat ja matkakustannusten korvaukset;

267 §

Lohkomisen toimituskustannukset on jaettava asianosaisten suoritettaviksi heidän sopimallaan tavalla tai, jollei sopimusta synny, sen mukaan kuin toimitusmiehet katsovat kohtuulliseksi. Milloin tilasta jäljelle jääneistä tiluksista on tehty kartta, maksetaan siitä aiheutuneet kustannukset valtion varoista. Jos kartta tehdään omistajan vaatimuksesta, on hänen maksettava mainitut kustannukset.

269 §

Rajankäynnin toimituskustannuksiin ottavat rajanaapurit osaa, mikäli he eivät toisin sovi, kumpikin puoliksi tai, jos useat tilat sattuvat käytyyn rajaan, kukin tilansa käydyn rajan pituuden mukaan. Jollei kustannusten jakamisesta ole sovittu ja osallistuminen kustannuksiin olisi, ottaen huomioon rajankäynnissä suoritettavat toimenpiteet, jonkun rajanaapurin osalta kohtuutonta, ei tämä ole velvollinen osallistumaan niihin.

275 §

Jos toimitus on palautettu toimituksessa tapahtuneen virheellisen menettelyn johdosta uuteen käsittelyyn korjattavaksi, suoritetaan uudesta käsittelystä aiheutuvat 263 §:n 1 momentissa tarkoitettut kustannukset valtion varoista.

282 §

Kiinteistöistä, yleisistä teistä ja yhteisistä alueista pidetään kunnittain maarekisteriä siten kuin jäljempänä säädetään.

Tonttikirjaan merkittävistä kiinteistöistä on säädetty erikseen.

284 §

Kiinteistöinä, joiksi katsotaan itsenäiset maanomistuksen yksiköt, merkitään, jollei 2 momentista muuta johdu, maarekisteriin:

- 1) tilat;
- 2) valtion metsämaa sekä tällaiselle maalle perustetut yleiset ja erityiset suojelualueet (kansallis- ja luonnonpuistot);
- 3) lunastuksen perusteella erotetut alueet lukuun ottamatta 2 momentissa tarkoitettuja alueita (pakkolunastusyksiköt);
- 4) kirkkojen ja hautausmaiden alueet sekä muut yleisiin tarpeisiin erotetut alueet;
- 5) erilliset vesijätöt; ja
- 6) yleiset vedet.

Yleisinä teinä merkitään maarekisteriin sekä omistus- että käyttöoikeudella hallittavat, yleisistä teistä annetun lain (243/54) mukaiset tie- ja liitännäisalueet sekä sanotun lain 35 §:n 3 momentissa tarkoitettut alueet samoin kuin vastaavien perustein ennen tammikuun 1 päivää 1958 lunastetut alueet, jos tietä edelleen käytetään yleisenä tienä.

Tilojen yhteisistä alueista tehdään merkinnät maarekisteriin asianomaisten tilojen kohdalle, ja sen lisäksi merkitään yhteinen alue maarekisteriin erillisenä rekisteriyksikkönä.

286 §

Jos rekisteröidyn toimituksen suorittamisessa on tapahtunut mittaus- tai laskuvirhe taikka asianomaisen oikeuksiin tai velvollisuuksiin vaikuttanut kirjoitus- tai merkintävirhe eikä virhettä ole pidettävä vähäisenä, voi maanmittauskonttori asianomaisen hakemuksesta tai omasta aloitteestaan määrätä suoritettavaksi virheen oikaisemista tarkoittavan toimituksen. Oikaisu-toimituksen kustannukset maksetaan valtion varoista ja siitä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä jaon täydentämisestä on säädetty. Virheen oikaisua on haettava tai maanmittauskonttorin on pantava se omasta aloitteestaan vireille viiden vuoden kuluessa toimituksen rekisteröimisestä.

Jos rekisteröidyn toimituksen asiakirjoissa on muu kuin 1 momentissa tarkoitettu kirjoitus- tai merkintä- tai laskuvirhe taikka jos maarekisteriin tehty merkintä on virheellinen tai puutteellinen voi maanmittauskonttori päätöksellään sen oikaista varattuaan tarvittaessa niille, joiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin oikaisu

voi vaikuttaa, mahdollisuuden tulla kuulluiksi.

Oikaisusta on annettava tieto oikaisun kohteena olleen kiinteistön omistajalle. Jos oikaisun kohteen omistavat useat yhdessä tai oikaisu koskee tilojen yhteistä aluetta, riittää tiedon antaminen jollekin kiinteistön omistajista tai yhteisen alueen osakkaista.

287 §

Maanmittaushallitus päättää omasta aloitteestaan tai kunnan esityksestä kyläjaotuksen ja kylän nimen muuttamisesta. Maanmittauskonttori päättää omasta aloitteestaan talonumeron ja rekisterinumeron muuttamisesta. Maanmittauskonttori ratkaisee omistajan hakemuksesta tilan luonnon ja nimen muuttamista koskevat asiat sekä tekee, jollei muualla laissa ole toisin säädetty, kuntajaon muutoksen johdosta tarpeelliset muutokset kyläjaotukseen.

Maanmittauskonttorin päätökseen, joka koskee talonumeron ja rekisterinumeron muuttamista, ei saa valittamalla hakea muutosta. Maanmittaushallituksen 1 momentin nojalla tai valituksen johdosta antamaan päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

296 §

Oikeusministeriö vahvistaa maa-oikeustuomarin esityksestä perusteet, joiden mukaan maa-oikeuden lautamiehille maksetaan palkkiota, matkakustannusten korvausta ja päivärahaa sekä korvausta ansionmenetyksestä ja luottamus-toimen vuoksi aiheutuvista kustannuksista.

307 §

Toimitusmiesten jaossa tekemä päätös, jota asianomainen ei ole hyväksynyt, on toimitusinsinöörin alistettava maa-oikeuden tutkittavaksi, jos päätös koskee:

2) jyvitystä, nautintaa, jakoperustetta, maan erottamista yhteistä tai jonkin tilan erityistä tarvetta varten, taikka tilusten sijoitusta, tilan siirtoa tai esitettyä jakoehdotusta muutoin taikka tilusten haltuunoton aikaa uusjaossa;

3) ennen jakoehdotuksen näyttämistä tapahtunutta menettelyä jollei siihen ole ollut erikseen haettava muutosta; tai

4) 29 §:n 2 momentissa tarkoitettun lunastusmenettelyn käyttämistä vesijätön jaossa.

314 §

Valitus on tehtävä kirjallisesti, ja valituskirjelmä on annettava maanmittauskonttoriin viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun toimitus on julistettu päättyneeksi tai päätös, johon muutosta haetaan, on annettu. Edellä 312 §:n 10 kohdassa mainitussa tapauksessa on valitus tehtävä saman ajan kuluessa siitä, kun este lakkasi, kuitenkin aina ennen kuin valitusaika toimituksesta päättyy.

Valituskirjelmä voidaan valittajan vastuulla toimittaa maanmittauskonttoriin säädetyn määräajan kuluessa myös maksettuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

318 §

Jos on selvää, ettei maaoyikeuden kansliaan saapunut valitus kuulu maaoyikeuden käsiteltäviin, että valitus on tehty liian myöhään, ettei edellytyksiä asian alistamiseen ole ollut tai että muu oikeudenkäynnin edellytys puuttuu, ratkaisee asian maaoyikeustuomari yksinään. Maaoyikeustuomarin päätös merkitään asiakirjoihin, jotka palautetaan valittajalle tai alistetussa asiassa toimitusinsinöörille. Päätöksestä on aina annettava tieto maanmittauskonttorille ja valitusasiassa, jos toimitus on kesken, myös toimitusinsinöörille esitettäväksi toimituskoukussa muille asianosaisille, joiden tietoon päätös silloin katsotaan saatetuksi.

333 §

Muutosta on haettava korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen maaoyikeuden päätöksen sekä, jos valitusajan pitennystä on myönnetty, siitä annetun päätöksen ohella annettava maanmittauskonttoriin viimeistään kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun maaoyikeuden päätös julistettiin. Tyytymättömyydenilmoituksen ja valituskirjelmän saa valittaja omalla vastuullaan toimittaa maanmittauskonttoriin myös maksettuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

Jos useat valittavat maaoyikeuden päätöksestä, ei valituskirjelmiin tarvitse liittää kuin yksi kappale maaoyikeuden päätöstä.

Mikäli korkein oikeus tarvitsee maaoyikeuden pöytäkirjan, on asiaa koskeva asiakirjavihko tilattava nähtäväksi maaoyikeudelta.

334 §

Joka on tyytymätön maaoyikeustuomarin päätökseen asiassa, jonka tämä on yksin ratkaissut ja joka ei koske toimitusmiehen esteellisyttä, saa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen puhevallan menettämisen uhalla maaoyikeustuomarin antaman päätöksen ja siihen kuuluvien asiakirjojen kanssa annettava maanmittauskonttoriin viimeistään kuudentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen kun valittaja sai tiedon maaoyikeustuomarin päätöksestä. Valituskirjelmän toimittamisesta maanmittauskonttoriin postitse tai lähetin välityksellä on vastaavasti voimassa, mitä 333 §:n 2 momentissa on säädetty.

340 d §

Valtion omistuksessa oleva tila, jolla ei ole osuutta yhteisiin alueisiin ja johon ei ole vahvistettu kiinnityksiä, voidaan liittää valtion metsämaahan. Liittämistä on haettava maanmittauskonttorilta, joka ratkaisee asian päätöksellään. Liittämispäätöksestä on tehtävä tarpeelliset merkinnät maarekisteriin. Liittämispäätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tilaan kohdistuneet rasitteet jäävät liittämisen jälkeen voimaan, mutta sen hyväksi perustetut rasitteet, tierasitteita lukuun ottamatta, kumoutuvat.

Valtion omistama määräala, jota ei seuraa osuus yhteisiin alueisiin ja johon ei ole vahvistettu kiinnityksiä, voidaan liittää valtion metsämaahan. Liittäminen suoritetaan hakemuksella pidettävässä toimituksessa, johon on sovellettava, mitä lohkomisesta on säädetty.

340 f §

Samalle omistajalle kuuluvat, samaa tarkoitusta palvelevat ja samassa kylässä sijaitsevat pakkolunastusyksiköt voidaan omistajan suostumuksella yhdistää maanmittauskonttorin päätöksellä. Eri kyliin kuuluvia yksiköitä voidaan yhdistää vain erityisestä syystä. Maanmittauskonttorin päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tila, jolla ei ole osuutta yhteisiin alueisiin ja johon ei ole vahvistettu kiinnityksiä, voidaan liittää samalle omistajalle kuuluvaan, samaa tarkoitusta palvelemaan ja samassa kylässä sijaitsevaan lunastusyksikköön. Liittämisessä noudetaan muutoin soveltuvin osin, mitä 340 d §:n 1 momentissa on säädetty.

347 §

Kun yleinen etu vaatii isojaon, valtion metsämaan erottamisen, verollepanon, rajankäynnin tai jaon täydentämisen toimittamista eikä kukaan asianosainen hae toimitusta, voi maanmittauskonttori antaa määräyksen sellaisen toimituksen suorittamiseksi. Toimituskustannukset maksetaan valtion varoista lopullisena menona.

348 §

Joka on tyytymätön maanmittauskonttorin tämän lain mukaan antamaan päätökseen, saa, jollei toisin ole säädetty, hakea siihen muutosta maanmittaushallitukselta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on puhevallan menettämisen uhalla annettava maanmittauskonttoriin viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä päätöksen tiedoksi saamisesta. Valituskirjelmä voidaan valittajan vastuulla toimittaa maanmittauskonttoriin sanotun määräajan kuluessa myös maksettuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

349 §

Maanmittaushallituksella on oikeus asianosaisia kuultuaan tehdä korkeimmalle oikeudelle tai korkeimmalle hallinto-oikeudelle esitys lainvoimaisen toimituksen tai päätöksen purkamisesta sellaisen virheen johdosta, jonka korjaamista tilajärjestelmän ja rekisterilaitoksen selvyys ja luotettavuus tai muu yleinen etu vaatii ja jota ei tarkoiteta 286 §:ssä.

Milloin 1 momentissa tarkoitettu esitys perustuu maanmittauskonttorin 231 a §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen, ei asianosaisten kuuleminen ole tarpeen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Jos 269 §:ssä tarkoitettu tai tilan liittämistä valtion metsämaahan tarkoittava toimitus on aloitettu tai 287 §:n 2 momentissa tarkoitettu maanmittaushallituksen päätös annettu taikka 349 §:ssä mainittu maanmittaushallituksen esitys tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Samoin on meneteltävä, jos tämän lain voimaan tullessa on vireillä virheen oikaisumenettely taikka asia on alistettu maaomikkeen tai maanmittaushallituksen tutkittavaksi ja ratkaistavaksi.

Siihtä, missä järjestyksessä 284 §:ssä tarkoitettu rekisteriyksikköjaotus pannaan toimeen, säädetään asetuksella.

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 1983

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo Yläjärvi*

Laki jakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä joulukuuta 1951 annetun jakolain (604/51) 197, 283, 304, 311 ja 317 §,

sellaisina kuin niistä ovat 283 § 17 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (984/76) sekä 304, 311 ja 317 § 2 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa (321/72),

muutetaan 50 §:n 2 momentti, 70, 71, 119 ja 181 §, 182 §:n 1 momentti, 184 §:n 1 momentti, 191 §:n 1 momentti, 192 §, 213 §:n 1 momentti, 217 §, 220 §:n 1 momentti, 231 a §:n 1 momentti, 244 §, 263 §:n 1 momentin 1 kohta, 267 §, 269 §:n 1 momentti, 282, 284, 286 ja 287 §, 296 §:n 6 momentti, 307 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, 314 §:n 1 ja 2 momentti, 318 §:n 1 momentti, 333 §:n 2—4 momentti, 334 ja 340 d §, 347 §:n 1 momentti, 348 §:n 1 momentti sekä 349 §,

sellaisena kuin niistä ovat 71 §, 263 §:n 1 momentin 1 kohta, 317 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta, 318 §:n 1 momentti ja 334 § mainitussa 2 päivänä toukokuuta 1972 annetussa laissa, 119 ja 287 § 17 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa (984/76), 184 §:n 1 momentti, 192 §, 213 §:n 1 momentti, 220 §:n 1 momentti, 231 a §:n 1 momentti, 267 §, 269 §:n 1 momentti, 333 §:n 2—4 momentti ja 340 d § 31 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa (52/75), 282, 284 ja 287 § mainitussa 17 päivänä joulukuuta 1976 annetussa laissa ja 296 §:n 6 momentti 14 päivänä huhtikuuta 1978 annetussa laissa (267/78), sekä

lisätään 62 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 31 päivänä tammikuuta 1975 annetussa laissa, uusi 3 momentti, 201 §:ään uusi 2 momentti, 213 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 231 a §:ään sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 275 §:ään uusi 2 momentti ja 307 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja mainitulla 2 päivänä toukokuuta 1972 annetulla lailla, uusi 4 kohta sekä lakiin uusi 340 f § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

50 §

Jos asianosainen kieltäytyy hyväksymästä tällaista päätöstä, alistakoon toimitusinsinööri asian maanmittaushallituksen tutkittavaksi ja lopullisesti päätettäväksi.

Ehdotus

50 §

Uusjaossa voivat toimitusmiehet pankkia jyvitystä, jakoehdotuksen laatimista ja tilien tekemistä varten selvityksiä erityistä asiantuntemusta edustavalta virastolta, laitokselta tai järjestöltä.

62 §

Kun toimitus on palautettu toimitusinsinöörille uudelleen käsiteltäväksi, kokouksesta tiedotetaan niille asianosaisille, joiden oikeuksia tai velvollisuuksia uusi käsittely koskee.

Voimassa oleva laki

70 §

Toimitusinsinöörin on tiedoitettava toimituksen alkukokouksesta *kuulutuksella kunnan ilmoitustaululla ja yhdessä tai kahdessa paikkakunnalla leviävässä sanomalehdessä vähintään neljäätoista päivää ennen kokousta.*

Lisäksi on hakijalle sekä myös sellaiselle toisesta kunnasta olevalle asianosaiselle, jonka asuinpaikka on asiakirjoissa mainittu tai muutoin tunnettu, tiedoitettava toimituksesta erityisellä kutsukirjeellä.

Edellä 2 momentissa mainittu ilmoitus on, vaikka tunnustusta sen vastaanottamisesta ei olekaan saapunut, katsottava asianmukaisesti annetuksi, jos kirje vähintään neljäätoista päivää ennen kokousta on kirjoihin merkittynä annettu postissa kuljetettavaksi.

71 §

Sellaisessa tiedotuksessa, josta 70 §:ssä säädetään, on mainittava toimituksen alkamisen aika ja paikka sekä kutsuttava asianosaiset ja, mikäli toimituksessa voi tulla suoritettavaksi piirirajankäynti, rajanaapurit sekä 64 §:n 4 momentissa mainitut oikeuden haltijat toimitukseen saapumaan sekä kehoitettava heitä ottamaan mukaansa kaikki hallussaan olevat toimituksen alaisia tiluksia koskevat kartat ja asiakirjat sekä esittämään selvitys omistusoikeudestaan.

119 §

Jaon osakastilojen kesken perustetusta pysyvistä rasitteesta aiheutuvasta vahingosta ja haitasta on määrättävä korvaus joko maa- tai vesialueena taikka rahana. Jaettavan alueen ulkopuolelle perustetusta rasitteesta samoin kuin määräaikaisesta rasitteesta on korvaus aina määrättävä rahana.

Ehdotus

70 §

Toimitusinsinöörin on tiedotettava toimituksen alkukokouksesta *asianosaisille lähetettävällä kutsukirjeellä. Jollei jotakuta asianosaista tai jonkun asianosaisen osoitetta saada kohtuudella selville, toimituksen alkukokouksesta tiedotetaan lisäksi yhdessä tai kahdessa paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä julkaistavalla kuulutuksella.*

Milloin toimitus koskee tilojen yhteistä aluetta taikka kahden tai useamman yhteisesti omistamaa kiinteistöä eikä toimituksessa ole kysymys alueen tai kiinteistön jaosta, saadaan kutsukirje sen osalta toimittaa yhdelle osakkaista tai omistajista taikka yhteisen alueen hallintoa varten asetetulle toimitsijalle, uskottulle miehelle tai asiamiehelle taikka hallintoa hoitavan toimikunnan tai hoitokunnan jäsenelle.

Toimituksen alkukokouksesta tiedottaminen katsotaan asianmukaisesti suoritetuksi, jos edellä tarkoitettu kirje on annettu kirjattuna kirjeenä postin kuljetettavaksi tai ilmoitus julkaistu vähintään 14 päivää ennen kokousta.

71 §

Jos toimituksen kestäessä ilmenee, että toimituksen alkukokouksesta ei ole tiedotettu jollekin asianosaiselle niin kuin 70 §:ssä on säädetty, toimituksessa on pidettävä jatkokokous, josta on tiedotettava hänelle 70 §:n mukaisesti.

119 §

Toimituksessa perustetusta rasitteesta aiheutuvasta vahingosta ja haitasta on määrättävä korvaus rahana. Kun jaettavalle alueelle perustetaan 116 §:n 1 momentissa tarkoitettu rasite tietä varten, voidaan jaossa lukea jakoperusteen mukainen osa tiealueen tilusten jyvitysarvosta kunkin osakkaan osuudeksi, milloin se kaikkien osakkaiden tiestä saama hyöty huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista. Tällöin edellä tarkoitettua rahakorvasta ei määrätä.

Voimassa oleva laki

181 §

Tilasta, jonka tilukset on laillisesti maanmittaustoimituksessa määrätty, saa lohkomalla erottaa määräalan tilaksi.

182 §

Kahdesta tai useammasta samaan kylään kuuluvasta tilasta saa erottaa alueen lohkomalla yhdeksi tilaksi.

184 §

Lohkomisen alkukokouksesta on tiedotettava sillä tavoin, kuin jakotoimituksen alkukokouksesta on säädetty tai siten, että kullekin asianosaiselle annetaan siitä 70 §:n 1 momentissa mainitussa ajassa tieto niin kuin kirjallisen haasteen tiedoksiantamisesta on säädetty. Kuitenkin voidaan lohkomisen ja sen yhteydessä suoritettava vapaaehtoinen tilusvaihto ja rajankäynti toimittaa siitä tiedottamatta, jos kaikki asianosaiset ovat toimituksessa joko itse saapuvilla tai laillisesti edustettuina eikä kukaan vastusta toimituksen aloittamista.

191 §

Jos lohkontavaan tilaan kuuluu kivilouhos, koski tai muu vesialue taikka muu niihin ver-

Ehdotus

181 §

Tilasta saa lohkomalla erottaa määräalan eri tilaksi tai siirtää määräalan toiseen samassa kunnassa olevaan tilaan.

Siirtämisen edellytyksenä on, että:

1) siirrettävä määräala ja vastaanottava tila kuuluvat samalle omistajalle tai samoille omistajille samansuuruisin osuuksin ja että ne omistetaan samanlaisin oikeuksin;

2) siirtämisellä saadaan aikaan tarkoituksenmukainen tilussijoitus;

3) kaikki omistajat suostuvat siirtämiseen; ja että

4) luovuttavaan tilaan ja vastaanottavaan tilaan vahvistettujen kiinnitysten haltijat suostuvat siirtoon.

Edellä 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettu suostumus ei kuitenkaan ole tarpeen, jos luovuttavaa ja vastaanottavaa tilaa rasittavat yhteiset kiinnitykset tai jos vain toiseen tiloista on vahvistettu kiinnitys.

Muutoin on määräalan siirtämisessä tilasta toiseen soveltuvin osin noudatettava, mitä alueen erottamisesta on säädetty, jollei jäljempänä tässä luvussa toisin säädetä.

182 §

Kahdesta tai useammasta samaan kuntaan kuuluvasta tilasta saa lohkomalla erottaa alueen yhdeksi tilaksi.

184 §

Lohkomisen alkukokouksesta on tiedotettava asianosaisille. Tiedottamisesta ja lohkomisen suorittamisesta siitä tiedottamatta on vastavasti voimassa, mitä 70—72 §:ssä on säädetty. Milloin määräala on luovutettu usealle yhteisesti, sovelletaan heihin, mitä tiedottamisesta kiinteistöjen yhteisomistajille on säädetty.

191 §

Milloin lohkontavaan tilaan kuuluu kivilouhos, koski tai muu vesialue taikka muu niihin

Voimassa oleva laki

rattava erityinen etuus, taikka yhdessä muiden tilojen kanssa osuus sellaiseen etuuteen tai metsään taikka muuhun yhteiseen tilukseen, on erotettavalla tilalla siihen osuus vain sikäli, kuin asianosaiset ovat niin sopineet. Jollei osuuden suuruudesta ole toisin sovittu, on erotettavalla tilalla osuus tällaiseen etuuteen oselukunsa mukaan.

192 §

Lohkomistoimituksessa on summittain lasketun jyvitysarvon perusteella määrättävä toimituksessa muodostettavien tilojen osaluku ja manttaali.

197 §

Kun lohkominen tapahtuu 182 §:n mukaan eri talonumeroihin kuuluvista tiloista, on erotettava alue muodostettava uudeksi talonumeroksi.

201 §

213 §

Jos on annettu määräys pakollisen tilusvaihdon toimittamiseen tai kysymys siitä tulee esille jaon, lohkomisen, rajankäynnin tai jaon täydentämisen yhteydessä, on asia käsiteltävä kokouksessa, joka on tiedotettava sillä tavoin, kuin jakotoimituksesta on säädetty. Lisäksi on kokouksesta tiedotettava myös paikkakunnalla asuvalle asianosaiselle erityisellä kutsukirjeellä, jollei tilusvaihto ole yhteydessä sellaisen toimituksen kanssa, jossa hän on asianosainen. Jos tilusvaihto koskee yhteistä aluetta, katsotaan tiedotuksen tulleen alueen osakkaiden tietoon, kun kutsukirje on lähetetty jollekulle heistä taikka yhteisen alueen hallintoa varten asetetulle toimitsijalle, uskotulle miehelle tai asiamiehelle

Ehdotus

verrattava erityinen etuus taikka jos lohkontavalla tilalla on yhdessä muiden tilojen kanssa osuus sellaiseen etuuteen tai metsään taikka muuhun yhteiseen tilukseen, seuraa lohkomistoimituksessa erotettavaa aluetta osuus siihen, jos asianosaiset ovat niin sopineet. Jollei osuuden suuruudesta ole toisin sovittu, on se erotettavaa aluetta vastaavan osaluvun mukainen.

192 §

Lohkomistoimituksessa on määrättävä siinä muodostettaville tiloille osaluku ja manttaali summittain lasketun jyvitysarvon tai jos erityiset syyt sitä vaativat, tiluskuviointain lasketun jyvitysarvon perusteella.

197 §

(Kumotaan)

Kun määräala on siirretty tilasta toiseen, kohdistuvat luovuttavaan tilaan vahvistetut kiinnitykset määräalan manttaaliosuuden mukaiseen määräosaan siitä tilasta, jonka määräala ja vastaanottava tila muodostavat. Vastaanottavaan tilaan vahvistetut kiinnitykset kohdistuvat sen manttaalia vastaavaan osuuteen määräalan ja vastaanottavan tilan muodostamasta tilasta.

213 §

Jos on annettu määräys pakollisen tilusvaihdon toimittamiseen tai jos kysymys siitä tulee esille jaon, lohkomisen, rajankäynnin tai jaon täydentämisen yhteydessä, on asia käsiteltävä kokouksessa, josta on tiedotettava sillä tavoin kuin jakotoimituksen alkukokouksesta on säädetty. Kutsukirje on kuitenkin toimitettava jokaiselle paikkakunnalla asuvalle asianosaiselle tai 70 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa siinä tarkoitettulle henkilölle. Tiedotuksessa on mainittava myös ne tilukset, joita vaihto on tarkoitettu koskemaan.

Voimassa oleva laki

täbi hallintoa hoitavan toimikunnan tai hoitokunnan jäsenelle. Tiedotuksessa on myös mainittava ne tilukset, joita vaihto on tarkoitettu koskemaan.

Ehdotus

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, pakollinen tilusvaihto voidaan aloittaa siitä erikseen tiedottamatta, jos kaikki asianosaiset ovat toimituksessa joko itse saapuvilla tai laillisesti edustettuina eikä kukaan vastusta tällaista menettelyä.

217 §

Mitä tässä luvussa on säädetty, olkoon soveltuvalta kohdin myös noudatettava, kun on kysymys 284 §:n 2 ja 3 momentissa mainituista alueista sekä valtion metsämaasta ja yleisistä vesistä.

220 §

Kun on annettu määräys rajankäynnin toimittamisesta tai kun kysymys siitä tulee esille jaon yhteydessä, on asia käsiteltävä kokouksessa, joka on tiedotettava samalla tavoin kuin jakotoimituksen alkukokous tai siten, että kullekin asianosaiselle annetaan siitä 70 §:n 1 momentissa mainitussa ajassa tieto niin kuin kirjallisen haasteen tiedoksi antamisesta on säädetty. Milloin kysymys rajankäynnin toimittamisesta tulee esille muun toimituksen yhteydessä, on kokouksesta tiedotettava samalla tavoin kuin sanotun muun toimituksen osalta on säädetty. Tiedotuksessa on kehoitettava asianomaisia rajanaapureita saapumaan toimitukseen ja tuomaan siihen hallussaan olevat, rajan paikkaa koskevat kartat, asiakirjat ja muu selvitys.

231 a §

Milloin on epätietoisuutta siitä, mihin maa-rekisteriyksikköön tai tilojen yhteiseen alueeseen jokin tilus kuuluu, taikka milloin jakotai muun maanmittaustoimituksen asiakirjoissa ja kartoissa havaitaan esiintyvän ristiriitaisuutta tai tila- ja rekisterijärjestelmään kuuluva asia on epäselvä, voidaan maanmittaushallituksen määräyksestä toimittaa jaon täydentäminen, mikäli kysymyksessä ei ole 286 tai 349 §:ssä tarkoitettu virhe ja puutteellisuus tai 304 §:ssä tarkoitettu laskuvirhe. Alue, joka ei kuulu mihinkään tilaan, voidaan samalla noudattaen 240 §:n säännöksiä muodostaa tilaksi tai liittää ennestään olevaan tilaan.

217 §

Mitä tässä luvussa säädetään tilusvaihdosta tilojen kesken, koskee soveltuvin osin muitakin kiinteistöjä ja tilojen yhteisiä alueita.

220 §

Kun on annettu määräys rajankäynnin toimittamisesta tai kun kysymys siitä tulee esille jaon yhteydessä, on asia käsiteltävä kokouksessa, josta on tiedotettava samalla tavoin kuin jakotoimituksen alkukokouksesta. Milloin kysymys rajankäynnin toimittamisesta tulee esille muun toimituksen yhteydessä, on kokouksesta tiedotettava samalla tavoin kuin sanotun muun toimituksen osalta on säädetty.

231 a §

Milloin on epätietoisuutta siitä, mihin maa-rekisteriyksikköön jokin tilus kuuluu, taikka milloin jakotai muun maanmittaustoimituksen asiakirjoissa ja kartoissa havaitaan esiintyvän ristiriitaisuutta tai tila- ja rekisterijärjestelmään kuuluva asia on epäselvä, voidaan maanmittaushallituksen määräyksestä toimittaa jaon täydentäminen, jollei kysymyksessä ole 286 tai 349 §:ssä tarkoitettu virhe. Alue, joka ei kuulu mihinkään tilaan, voidaan samalla noudattaen 240 §:n säännöksiä muodostaa tilaksi tai liittää ennestään olevaan tilaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettussa jaon täydentämisessä ilmenee, että on tapahtunut 349

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*§:ssä tarkoitettu virhe, tulee maanmittauskonttorin, kun toimitus on saanut lain voiman, saat-
taa asia maanmittaushallituksen tutkittavaksi.*

244 §

Jos maanmittaustoimituksessa havaittu virhe tulee korjattavaksi tarkastuksen tai valituksen johdosta *tabi jaon päättymisen jälkeen tehdystä hakemuksesta* ja korjaamisesta toimitusta muuttamalla aiheutuisi kustannuksia ja haittoja, jotka ilmeisesti eivät olisi oikeassa suhteessa siitä koituvaan hyötyyn, voidaan virhe korjata tasoittamalla siitä johtunut menetys rahavastikkeella.

244 §

Jos maanmittaustoimituksessa *sattunut* virhe määrätään korjattavaksi tarkastuksen tai valituksen johdosta *taikka oikaistavaksi* 286 §:ssä tarkoitettussa toimituksessa *mutta* korjaamisesta *tai oikaisusta* toimitusta muuttamalla aiheutuisi sellaisia kustannuksia ja haittoja, jotka eivät *ilmeisesti* olisi oikeassa suhteessa siitä koituvaan hyötyyn, voidaan *virheen korjaamisen tai oikaisun sijasta* toimituksessa määrätä suoritettavaksi rahavastike.

263 §

Toimituksen osakas on, jollei muualla ole toisin säädetty, velvollinen toimituksessa kustantamaan:

1) apumiehille, uskotuille miehille, asiantuntijoille sekä toimitsijoille suoritettavat palkkiot, päivärahat ja matkakustannusten korvaukset;

1) apumiehille, uskotuille miehille, 50 §:n 1 momentissa tarkoitettuille asiantuntijoille sekä toimitsijoille suoritettavat palkkiot, päivärahat ja matkakustannusten korvaukset;

267 §

Lohkomisen toimituskustannukset on jaettava asianosaisten suoritettavaksi heidän sopimallaan tavalla tai, jollei sopimusta synny, sen mukaan kuin toimitusmiehet katsovat kohtuulliseksi. Milloin tilasta jäljelle jääneistä tiluksista on omistajan vaatimuksesta tehty kartta, on hänen maksettava siitä aiheutuneet kustannukset.

267 §

Lohkomisen toimituskustannukset on jaettava asianosaisten suoritettaviksi heidän sopimallaan tavalla tai, jollei sopimusta synny, sen mukaan kuin toimitusmiehet katsovat kohtuulliseksi. Milloin tilasta jäljelle jääneistä tiluksista on tehty kartta, *maksetaan siitä aiheutuneet kustannukset valtion varoista*. Jos kartta tehdään omistajan vaatimuksesta, on hänen maksettava *mainitut* kustannukset.

269 §

Rajankäynnin toimituskustannuksiin ottavat rajanaapurit osaa, mikäli he eivät toisin sovi, kumpikin puoliksi tai, jos useat tilat sattuvat käytyyn rajaan, kukin tilansa rajan pituuden mukaan.

269 §

Rajankäynnin toimituskustannuksiin ottavat rajanaapurit osaa, mikäli he eivät toisin sovi, kumpikin puoliksi tai, jos useat tilat sattuvat käytyyn rajaan, kukin tilansa *käydy*n rajan pituuden mukaan. *Jollei kustannusten jakamisesta ole sovittu ja osallistuminen kustannuksiin olisi, ottaen huomioon rajankäynnissä suoritettujen toimenpiteiden, jonkun rajanaapurin osalta kohtuutonta, ei tämä ole velvollinen osallistumaan niihin.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

275 §

Jos toimitus on palautettu toimituksessa tapahtuneen virheellisen menettelyn johdosta uuteen käsittelyyn korjattavaksi, suoritetaan uudesta käsittelystä aiheutuvat 263 §:n 1 momentissa tarkoitetut kustannukset valtion varoista.

282 §

Kiinteistöistä ja muista rekisteriyksiköistä pidetään maarekisteriä sen mukaan kuin jäljempänä säädetään.

Kiinteistöllä tarkoitetaan itsenäistä maanomistuksen yksikköä ja muulla rekisteriyksiköllä muuta maarekisteriin merkittävää erillistä yksikköä.

Tonttikirjaan merkittävistä kiinteistöistä on säädetty erikseen.

283 §

Maarekisteriä pidetään kunnittain.

284 §

Kiinteistöinä merkitään maarekisteriin:

- 1) tilat;
- 2) valtion metsämaa sekä tällaiselle maalle perustetut yleiset ja erityiset suojelualueet (kansallis- ja luonnonpuistot);
- 3) pakkolunastuksen perusteella erotetut alueet (pakkolunastusyksiköt);
- 4) kruununkalastukset, jotka ovat omistusoikeuden yksikköjä;
- 5) kirkkojen ja hautausmaiden alueet sekä muut yleisiin tarpeisiin erotetut alueet;
- 6) erilliset vesijätöt; ja
- 7) yleiset vedet.

Muina rekisteriyksikköinä merkitään maarekisteriin:

- 1) yhteiset alueet; ja
- 2) yleisistä teistä annetun lain (243/54) mukaiset tie- ja liitännäisalueet.

282 §

Kiinteöstä, yleisistä teistä ja yhteisistä alueista pidetään kunnittain maarekisteriä siten kuin jäljempänä säädetään.

Tonttikirjaan merkittävistä kiinteistöistä on säädetty erikseen.

283 §

(Kumotaan)

284 §

Kiinteistöinä, joiksi katsotaan itsenäiset maanomistuksen yksiköt, merkitään, jollei 2 momentista muuta johdu, maarekisteriin:

- 1) tilat;
- 2) valtion metsämaa sekä tällaiselle maalle perustetut yleiset ja erityiset suojelualueet (kansallis- ja luonnonpuistot);
- 3) lunastuksen perusteella erotetut alueet lukuunottamatta 2 momentissa tarkoitettuja alueita (pakkolunastusyksiköt);
- 4) kirkkojen ja hautausmaiden alueet sekä muut yleisiin tarpeisiin erotetut alueet;
- 5) erilliset vesijätöt; ja
- 6) yleiset vedet.

Yleisinä teinä merkitään maarekisteriin sekä omistus- että käyttöoikeudella hallittavat, yleisistä teistä annetun lain (243/54) mukaiset tie- ja liitännäisalueet sekä sanotun lain 35 §:n 3 momentissa tarkoitetut alueet samoin kuin vastaavin perustein ennen tammikuun 1 päivää 1958 lunastetut alueet, jos tietä edelleen käytetään yleisenä tienä.

Tilojen yhteisistä alueista tehdään merkinnät maarekisteriin asianomaisten tilojen kohdalle,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

286 §

Asiat, jotka koskevat maarekisterissä havaittujen virheiden ja puutteellisuuksien korjaamista, on maanmittaushallituksen ratkaistava.

286 §

Jos rekisteröidyn toimituksen suorittamisessa on tapahtunut mittaus- tai laskuvirhe taikka asianosaisen oikeuksiin tai velvollisuuksiin vaikuttanut kirjoitus- tai merkintävirhe eikä virhettä ole pidettävä vähäisenä, voi maanmittauskonttori asianosaisen hakemuksesta tai omasta aloitteestaan määrätä suoritettavaksi virheen oikaisemista tarkoittavan toimituksen. Oikaisu-toimituksen kustannukset maksetaan valtion varoista ja siitä on muutoin soveltuvien osin voimassa, mitä jaon täydentämisestä on säädetty. Virheen oikaisua on haettava tai maanmittauskonttorin on pantava se omasta aloitteestaan vireille viiden vuoden kuluessa toimituksen rekisteröimisestä.

Jos rekisteröidyn toimituksen asiakirjoissa on muu kuin 1 momentissa tarkoitettu kirjoitus- tai merkintävirhe taikka jos toimituksen rekisteröinnissä on tapahtunut virhe, voi maanmittauskonttori päätöksellään oikaista virheen varattuaan niille, joiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin oikaisu voi vaikuttaa, mahdollisuuden tulla kuulluiksi.

Oikaisusta on annettava tieto oikaisun kohteena olleen kiinteistön omistajalle. Jos oikaisun kohteen omistavat useat yhdessä tai oikaisu koskee tilojen yhteistä aluetta, riittää tiedon antaminen jollekin kiinteistön omistajista tai yhteisen alueen osakkaista.

287 §

Maanmittaushallitus päättää omasta aloitteestaan tai kunnan esityksestä kyläjaotuksen ja kylän nimen muuttamisesta. Maanmittauskonttori ratkaisee tilan luonnon ja nimen sekä tilan ja muun kiinteistön tai rekisteriyksikön rekisterinumeron muuttamista koskevat asiat samoin kuin, jollei muualla ole toisin säädetty, kunnallisen jaotuksen muutoksen johdosta tarpeelliset muutokset kyläjaotukseen.

Maanmittauskonttorin päätökseen, mikäli se koskee rekisterinumeron muuttamista, ei saa hakea muutosta. Päätös, jonka maanmittaushallitus on valituksen johdosta antanut tilan luonnon muuttamista koskevassa asiassa, on lopullinen.

287 §

Maanmittaushallitus päättää omasta aloitteestaan tai kunnan esityksestä kyläjaotuksen ja kylän nimen muuttamisesta. Maanmittauskonttori päättää omasta aloitteestaan talonumeron ja rekisterinumeron muuttamisesta. Maanmittauskonttori ratkaisee omistajan hakemuksesta tilan luonnon ja nimen muuttamista koskevat asiat sekä tekee, jollei muualla laissa ole toisin säädetty, kuntajaon muutoksen johdosta tarpeelliset muutokset kyläjaotukseen.

Maanmittauskonttorin päätökseen, joka koskee talonumeron ja rekisterinumeron muuttamista, ei saa valittamalla hakea muutosta. Maanmittaushallituksen 1 momentin nojalla tai valituksen johdosta antamaan päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

296 §

Maanmittaushallitus vahvistaa maa-
oikeustuo-
marin esityksestä perusteet, joiden mukaan maa-
oikeuden lautamiehille maksetaan palkkiota,
matkakustannusten korvausta ja päivärahaa sekä
korvausta ansionmenetyksestä ja luottamustoi-
men vuoksi aiheutuvista kustannuksista.

Oikeusministeriö vahvistaa maa-
oikeustuoma-
rin esityksestä perusteet, joiden mukaan maa-
oikeuden lautamiehille maksetaan palkkiota,
matkakustannusten korvausta ja päivärahaa se-
kä korvausta ansionmenetyksestä ja luottamus-
toimen vuoksi aiheutuvista kustannuksista.

304 §

*Jos lainvoimaisen toimituksen teknillisessä
suorittamisessa on tehty laskuvirhe, joka on
aiheuttanut asianosaiselle huomattavaa vahin-
koa, ja virheen korjaamista haetaan tai esitys
siitä tehdään viiden vuoden kuluessa siitä, kun
toimitus on tullut lainvoimaiseksi, on maa-
oikeus oikeutettu määräämään virheen korjatta-
vaksi.*

(Kumotaan)

304 §

307 §

Toimitusmiesten jaossa tekemä päätös, jota
asianosainen ei ole hyväksynyt, on toimitus-
insinöörin alistettava maa-
oikeuden tutkittavaksi,
jos päätös koskee:

2) jyvitystä, nautintaa, jakoperustetta, maan
erottamista yhteistä tai jonkin tilan erityistä
tarvetta varten, taikka tilusten sijoitusta, tilan
siirtoa tai esitettyä jakoehdotusta muutoin taik-
ka tilusten haltuunoton aikaa uusjaossa; *tahi*

3) ennen jakoehdotuksen näyttämistä tapah-
tunutta menettelyä, mikäli siihen ei ole ollut
erikseen haettava muutosta.

2) jyvitystä, nautintaa, jakoperustetta, maan
erottamista yhteistä tai jonkin tilan erityistä
tarvetta varten, taikka tilusten sijoitusta, tilan
siirtoa tai esitettyä jakoehdotusta muutoin taik-
ka tilusten haltuunoton aikaa uusjaossa;

3) ennen jakoehdotuksen näyttämistä tapah-
tunutta menettelyä *jollei* siihen ole ollut erik-
seen haettava muutosta; *tai*

4) 29 §:n 3 momentissa tarkoitettua pää-
töstä lunastusmenettelyn käyttämisestä *vesijä-
tön* jaossa.

311 §

*Jos maanmittaushallitus tarkastaessaan sen
käsitteltäväksi joutuneita lainvoimaa vailla ole-
van toimituksen karttoja ja asiakirjoja havait-
see asian selvittämiseksi tai virheiden korjaami-
seksi oikeudellisen käsittelyn tarpeelliseksi, on
asia alistettava maa-
oikeuden tutkittavaksi.*

(Kumotaan)

311 §

314 §

Valitus on tehtävä kirjallisesti ja valituskirja
annettava maanmittauskonttoriin viimeistään

314 §

Valitus on tehtävä kirjallisesti, ja valituskir-
jelmä on annettava maanmittauskonttoriin vii-

Voimassa oleva laki

ennen kello kahtatoista kolmantenakymmenentenä päivänä siitä lukien, kun toimitus on julistettu päättyneeksi tai päätös, johon muutosta haetaan, on annettu. Edellä 312 §:n 10 kohdassa mainitussa tapauksessa on valitus tehtävä saman ajan kuluessa siitä, kun este lakkasi, kuitenkin aina viimeistään ennen, kuin valitusaika toimituksesta päättyy.

Valituskirja voidaan valittajan vastuulla toimittaa maanmittauskonttoriin säädetyn määräajan kuluessa myöskin postitse.

317 §

Asianosaisen, joka tahtoo saada lainvoimaisen toimituksen teknillisessä suorittamisessa havaitun laskuvirheen korjatuksi, sen mukaan kuin 304 §:ssä säädetään, tulee ennen säädetyn ajan loppua hakea sitä kirjallisesti läänin maanmittauskonttoriin annetulla ja maa-oikeudelle osoitetulla hakemuksella, johon on liitettävä tarpeellinen selvitys asianosaisen oikeudesta korjauksen hakemiseen ja väitetyn virheen laadusta.

Myös maanmittaushallituksella on oikeus ennen 304 §:ssä säädetyn ajan loppua tehdä maa-oikeudelle sellainen esitys virheen korjaamisesta, kuin 1 momentissa säädetään.

318 §

Jos on selvää, ettei maa-oikeuden kansliaan saapunut valitus kuulu maa-oikeuden käsiteltäviin tai että se on myöhään tehty tai ettei edellytyksiä asian alistamiseen ole ollut taikka että muu oikeudenkäynnin edellytys puuttuu, ratkaisee asian maa-oikeustuomari yksinään asiaa maa-oikeuteen saattamatta. Maa-oikeustuomarin päätös merkitään asiakirjoihin ja palautettakoon ne maanmittauskonttorille, jonka on saatettava päätös valittajan tietoon tai annettava se toimitusinsinöörille esitettäväksi toimituskokouksessa asianosaisille, joiden tietoon se silloin katsotaan saatetuksi.

333 §

Muutosta on haettava korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella, joka valittajan tai

Ehdotus

meistään kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun toimitus on julistettu päättyneeksi tai päätös, johon muutosta haetaan, on annettu. Edellä 312 §:n 10 kohdassa mainitussa tapauksessa on valitus tehtävä saman ajan kuluessa siitä, kun este lakkasi, kuitenkin aina ennen kuin valitusaika toimituksesta päättyy.

Valituskirjelmä voidaan valittajan vastuulla toimittaa maanmittauskonttoriin säädetyn määräajan kuluessa myös maksettuna postilähetystenä tai lähetin välityksellä.

317 §

(Kumotaan)

318 §

Jos on selvää, ettei maa-oikeuden kansliaan saapunut valitus kuulu maa-oikeuden käsiteltäviin, että valitus on tehty liian myöhään, ettei edellytyksiä asian alistamiseen ole ollut tai että muu oikeudenkäynnin edellytys puuttuu, ratkaisee asian maa-oikeustuomari yksinään. Maa-oikeustuomarin päätös merkitään asiakirjoihin, jotka palautetaan valittajalle tai alistetussa asiassa toimitusinsinöörille. Päätöksestä on aina annettava tieto maanmittauskonttorille ja valitusasiassa, jos toimitus on kesken, myös toimitusinsinöörille esitettäväksi toimituskokouksessa muille asianosaisille, joiden tietoon päätös silloin katsotaan saatetuksi.

333 §

Muutosta on haettava korkeimmalta oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä

Voimassa oleva laki

hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen on maa-
oikeuden päätöksen sekä, jos valitusajan
pitennystä on myönnetty, siitä annetun päätök-
sen ohella annettava maanmittauskonttorille vii-
meistään *ennen kello kahtatoista* kuudentena-
kymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun maa-
oikeuden päätös julistettiin. Tyytymättömyyden-
ilmoituksen ja valituskirjan saa valittaja omalla
vastuullaan toimittaa maanmittauskonttorille
myös maksettuna postilähetyksenä tai lähetin
välityksellä *siten kuin asiakirjain lähettämisestä*
annetussa laissa (74/54) on säädetty.

Jos useat valittavat maa-
oikeuden päätöksestä,
ei valituskirjoihin tarvitse liittää kuin yksi kap-
pale maa-
oikeuden *pöytäkirjaa* ja päätöstä.

Mikäli korkein oikeus tarvitsee maa-
oikeuden
pöytäkirjan *kokonaisuudessaan*, on asiaa kos-
keva asiakirjavihko tilattava maa-
oikeudelta näh-
täväksi.

334 §

Joka on tyytymätön maa-
oikeustuomarin pää-
tökseen asiassa, jonka tämä on yksin ratkaissut
ja joka ei koske toimitusmiesten esteellisyyttä,
on oikeutettu hakemaan muutosta korkeimmalta
oikeudelta kirjallisella valituksella, *joka* valitta-
jan tai hänen laillisesti valtuuttamansa asiamie-
hen on puhevallan menettämisen uhalla maa-
oikeustuomarin antaman päätöksen ja siihen kuu-
luvien asiakirjojen kanssa annettava maanmit-
tauskonttoriin viimeistään *ennen kello kahta-*
toista kuudentenäkymmenentenä päivänä sen
jälkeen, kun maa-
oikeustuomarin päätös saateti-
tiin valittajan tietoon. Valitus-
kirjelmän toimit-
tamisesta maanmittauskonttorille postitse tai
lähetin välityksellä on vastaavasti voimassa,
mitä 333 §:n 1 momentissa on säädetty.

340 d §

Kun valtion omistuksessa oleva tila pääte-
tään käyttää metsätalouden harjoittamiseen val-
tion metsämaan yhteydessä, suoritetaan erillinen
maanmittaustoimitus, jossa tila lakkaute-
taan ja sen alue liitetään valtion metsämaahan
sekä tila poistetaan maarekisteristä. Tilaa, johon
jää kuulumaan vain osuuksia yhteisiin alueisiin,
ei kuitenkaan lakkauteta eikä poisteta maare-
kisteristä.

Ehdotus

on valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa
asiamiehen maa-
oikeuden päätöksen sekä, jos
valitusajan pitennystä on myönnetty, siitä an-
netun päätöksen ohella annettava maanmittaus-
konttoriin viimeistään kuudentenäkymmenente-
nä päivänä sen jälkeen, kun maa-
oikeuden pää-
tös julistettiin. Tyytymättömyydenilmoituksen
ja valitus-
kirjelmän saa valittaja omalla vastuul-
laan toimittaa maanmittauskonttoriin myös mak-
settuna postilähetyksenä tai lähetin välityksellä.

Jos useat valittavat maa-
oikeuden päätöksestä,
ei valitus-
kirjelmiin tarvitse liittää kuin yksi
kappale maa-
oikeuden päätöstä.

Mikäli korkein oikeus tarvitsee maa-
oikeu-
den pöytäkirjan, on asiaa koskeva asiakirjavihko
tilattava nähtäväksi maa-
oikeudelta.

334 §

Joka on tyytymätön maa-
oikeustuomarin pää-
tökseen asiassa, jonka tämä on yksin ratkaissut
ja joka ei koske toimitusmiehen esteelli-
syyttä, *saa hakea* muutosta korkeimmalta oikeu-
delta kirjallisella valituksella. *Valitus-*
kirjelmä
on valittajan tai hänen laillisesti valtuuttamansa
asiamiehen puhevallan menettämisen uhalla
maa-
oikeustuomarin antaman päätöksen ja siihen
kuuluvien asiakirjojen kanssa annettava maan-
mittauskonttoriin viimeistään kuudentenäkym-
menentenä päivänä sen jälkeen kun *valittaja*
*sai tiedon maa-
oikeustuomarin päätöksestä.* Va-
litus-
kirjelmän toimittamisesta maanmittauskont-
toriin postitse tai lähetin välityksellä on vas-
taavasti voimassa, mitä 333 §:n 2 momentissa
on säädetty.

340 d §

Valtion omistuksessa oleva tila, *jolla ei ole*
osuutta yhteisiin alueisiin ja johon ei ole vah-
vistettu kiinnityksiä, voidaan liittää valtion
metsämaahan. Liittämistä on haettava maan-
mittauskonttorilta, joka ratkaisee asian päätök-
sellään. Liittämispäätöksestä on tehtävä tarpeel-
liset merkinnät maarekisteriin. Liittämispäätök-
seen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tilaan kohdistuneet rasitteet jäävät liittämi-
sen jälkeen voimaan, mutta sen hyväksi perus-
tetut rasitteet, tierasitteita lukuun ottamatta,
kumoutuvat.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Valtion omistama määräala, jota ei seuraa osuus yhteisiin alueisiin ja johon ei ole vahvistettu kiinnityksiä, voidaan liittää valtion metsämaahan. Liittäminen suoritetaan hakemuksesta pidettävässä toimituksessa, johon on sovellettava, mitä lohkomisesta on säädetty.

340 f §

Samalle omistajalle kuuluvat, samaa tarkoitusta palvelevat ja samassa kylässä sijaitsevat pakkolunastusyksiköt voidaan omistajan suostumuksella yhdistää maanmittauskonttorin päätöksellä. Eri kyliin kuuluvia yksiköitä voidaan yhdistää vain erityisestä syystä. Maanmittauskonttorin päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Tila, jolla ei ole osuutta yhteisiin alueisiin ja johon ei ole vahvistettu kiinnityksiä, voidaan liittää samalle omistajalle kuuluvaan, samaa tarkoitusta palvelemaan ja samassa kylässä sijaitsevaan lunastusyksikköön. Liittämisessä noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä 340 d §:n 1 momentissa on säädetty.

347 §

Kun yleinen etu vaatii isojaon, valtion metsämaan erottamisen, verollepanon, rajankäynnin tai jaon täydentämisen toimittamista eikä kukaan asianosainen toimitusta hae, alistakoon maanmittauskonttori tai lääninhallitus maanmittaushallituksen ratkaistavaksi kvsymyksen määräyksen antamisesta sellaiseen toimitukseen.

347 §

Kun yleinen etu vaatii isojaon, valtion metsämaan erottamisen, verollepanon, rajankäynnin tai jaon täydentämisen toimittamista eikä kukaan asianosainen hae toimitusta, voi maanmittauskonttori antaa määräyksen sellaisen toimituksen suorittamiseksi. Toimituskustannukset maksetaan valtion varoista lopullisena menona.

348 §

Joka on tyytymätön maanmittauskonttorin tämän lain mukaan antamaan päätökseen, on oikeutettu, mikäli toisin ei ole säädetty, hakemaan siihen muutosta maanmittaushallitukselta kirjallisella valituksella, joka puhevallan menettämisen uhalla on annettava maanmittauskonttoriin viimeistään ennen kello kahtatoista kolmantenakymmenentenä päivänä päätöksen tiedoksi saamisesta tai valittajan vastuulla postitse sanotun määräajan kuluessa sinne toimitettava.

348 §

Joka on tyytymätön maanmittauskonttorin tämän lain mukaan antamaan päätökseen, saa, jollei toisin ole säädetty, hakea siihen muutosta maanmittaushallitukselta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä on puhevallan menettämisen uhalla annettava maanmittauskonttoriin viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä päätöksen tiedoksi saamisesta. Valituskirjelmä voidaan valittajan vastuulla toimittaa maanmittauskonttoriin sanotun määräajan kuluessa myös maksettuna postilähetysten tai lähetin välityksellä.

Voimassa oleva laki

349 §

Maanmittaushallituksella on oikeus asianosaisia kuultuaan tehdä korkeimmalle oikeudelle tai korkeimmalle hallinto-oikeudelle esitys lainvoimaisen toimituksen tai päätöksen purkamisesta sellaisen virheen johdosta, jonka korjaamista tilajärjestelmän ja rekisterilaitoksen selvyys ja luotettavuus tai muu yleinen etu vaatii.

Ehdotus

349 §

Maanmittaushallituksella on oikeus asianosaisia kuultuaan tehdä korkeimmalle oikeudelle tai korkeimmalle hallinto-oikeudelle esitys lainvoimaisen toimituksen tai päätöksen purkamisesta sellaisen virheen johdosta, jonka korjaamista tilajärjestelmän ja rekisterilaitoksen selvyys ja luotettavuus tai muu yleinen etu vaatii *ja jota ei tarkoiteta* 286 §:ssä.

Milloin 1 momentissa tarkoitettu esitys perustuu maanmittauskonttorin 231 a §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen, ei asianosaisten kuuleminen ole tarpeen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Jos 269 §:ssä tarkoitettu tai tilan liittämistä valtion metsämaahan tarkoittava toimitus on aloitettu tai 287 §:n 2 momentissa tarkoitettu maanmittaushallituksen päätös annettu taikka 349 §:ssä mainittu maanmittaushallituksen esitys tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Samoin on meneteltävä, jos tämän lain voimaan tullessa on vireillä virheen oikaisumenettely taikka asia on alistettu maaoikeuden tai maanmittaushallituksen tutkittavaksi ja ratkaistavaksi.

Siitä, missä järjestyksessä 284 §:ssä tarkoitettu rekisteriyksikköjaotus pannaan toimeen, säädetään asetuksella.
